

**FENYVESI
OTTÓ**

HÉTKÖZNAPI SZÜRREÁL

A költészet megérkezik a strandra

Tegnap szombat, ma vasárnap.
Hosszú hétvége, hosszú kocsisor.
Hirtelen valaki lecsúszik a csúszdán.
Piros pünkösd vagy mi? Erotikus kánikula.
És mondok még valamit: a spekulatív
realizmusnak elég egy gyöngye félóra,
és már megy is az árnyékba.

Különben minden bekerítve.
A vízpart, a fű, a fák, az emberek.
Bezárul a végtelenre nyitott egész.
A napsugár a széteső világ réseibe bújik.

Kicsit távolabb mozdony zakatol Tapolca felé.
Valaki lecsúszik a csúszdán.
Vagy nem.

Kollázs a strandon

Lehet örülni, sajnálkozni vagy nyafogni,
mindenki a vendégem egy fagyira!

Tündöklő napfény síkálja a tájat.
Metafora keresi a medrét.
Telefont taperolnak a celebek,
az eszökről párolog a balzsam.
Virulnak a láthatatlan háttérhatalmak.
Nano csillan a napfényben.
Ragyognak a bogarak, a méhek.

Fénylünk a napsütésben.
Lángost majszol a bulibáró, arcán viseli
a polgári jólét és kényelem anyajegyét.
A test boldog a zsírtól. Különben is:
pénz, köröm, csivava.

Az egyik padon illatok felhőjében egy aggastyán.
Félbemaradt mondatok után kutatnak szemei.
Niksz virulencia. A történetek rég összekeveredtek.
A sarokban valaki azt mondja: irreverzibilis.
És tényleg visszafordíthatatlanok
az abroszra szökkenő madarak vagy
a Balatonból kifelé táncoló hullámok.

Hardcore az öltözőfülkében

Nagy sóhaj. Mindig ugyanaz.
Most nem jövök elő nyavalyákkal,
inkább mindenféle húsok jutnak eszembe.
Megigazítod a szemüvedet. Jó a frizurád.
Sárkányt ölök érted! Kettőt, hármat!

Harminc fok van, előszezon.
Már megint dugtak a fülkében.
A mókusok is tolnak egy performanszt a fán.
Kenjük be magunkat. Hallod?
A víz alatt ne nyisd ki a szemed!
Még valami? Esetleg egy sóhaj.
Hol a nyugtatóm? Láttad valahol?

Emberhernyó

Felettébb gyanús volt a haja,
és csak bámulta a vizet,
a vízbe csapódó sirályokat,
a tündérhínár bokrai felé rajzó küszöket.

Falánk szirének, éjszakai lepkék.
A pongyola alatt semmi bikini.
Valahonnan letört egy darabka lélek,
hánykolódik a semmiben. Kiszabadult.

Hanyatt fekszik a föld,
csend gyűlik a strandon.
Mindig elfelejtem: endorfin,

a boldogsághormon.
Van egy kis gond odafenn:
felrobbant egy műhold.

A ritmusképlet hatalma

Szem-szájnak gasztronómia,
asztalterítők lobognak a szélben.
Kéz a kézben hallgatnak:
tántorgó punkok és hippik.
Nem minden végződik rosszul.

Jó volna folytatni mindent,
ott, ahol abbahagytuk.
Sá-lá-lá-lá-lí! Rák-end-roll!
Roadhouse Blues és happy end.

Boglárka a luxusfeleség

Két lábon járó botoxkirálynő.
Meztelen hasán ott a köldöke.
Gyémántlogikával teregeti ki egy luxusfeleség életét.
Egyik székről átül a másikra,
miközben szavak hagyják el a száját.
Legszívesebben máshol lenne.
Egy nagyra nőtt Barbie baba.
Ablakzsiráf a minőségi jóléthez.
Szemét forgatja, az önimádatot
és az egoizmust a végtelenségig turbózza.
Mit kell csinálni, ha unatkozol?
Férjhez kell menni.
Mi az első dolga, ha társaságba kerül?
Kibeszéli a pasiját.
Élvezi a bilincset, na nem a rendőrségit.
Hogy mi kellene igazán?
Minden, ami aranyból van.
Legfőbb gondja: mikor jön a kertész?
Nem kell túlelemezni és túlgondolni a dolgokat.
Neki a művészet: meztelen,
bekötött szemű chippendale-fiúk,
akik nem szólalhatnak meg.
A traumákat nem kell megoldani.
Magasból kell tenni rájuk.
Az ő vallása a botox.
És szabadságot a ciciknek!

Basszuskulcs

Ködképek a kedély láthatárán:
az élet néha jobbról jön, máskor balról.
Fönről, lentről: Going Underground.
Olykor képes az összefüggések
és egy jó kis katarzis kiváltására.
Amíg a basszus rőfögését hallgatjuk.

Utolsó simítások

„A vers luxus és rögeszme.
Kulcs az életünkhöz.
Nem hajt semmi hasznot”
– állítja Orbán Ottó.
Folytatom, ahol abbahagytam,
mintha mi sem történt volna.
Alig emlékszem valamire.
Visszaszálllok a metaforába.
Viszem az üzenetet,
csőrömben tartom.
Felcsaptam postagalambnak.

**BECK
ZOLTÁN**

A BOLTI KISEGÍTŐ

hogy ő aztán nem akar a dolgok mögé látni. vannak a dolgok, az addig rendben, érzékeli azokat valahogy. vagy mondják, vagy látja, vagy szagolja, megfogja, ha szerencséje van, hogy foghatja, mert akkor azt gondolja, hogy az övé, *amit megfogsz, el ne eresszed, gyerek*, ez jutott az eszébe, meg talán megízleli. hogy a szájában van, forgatja, édes-sós, akármilyen, ha keserű, azt kiköpi. *amit megeszel, az a tiéd*, ez jutott az eszébe.

a dolgok mögött semmi nincs, mert azt feltételezni, hogy valami van, az kinyitja a végtelennek a kapuját. és a semmi meg a végtelen az egy. nem úgy érti, hogy ugyanaz, hanem úgy, hogy a végtelen, *fektetett nyolcas*, ez jut eszébe, az éppenséggel nagyon is hasonló természetű ahhoz, amit az emberek semminek mondanak. mert hazament az iskolából, az anyja meg azt kérdezte tőle, hogy mi volt az iskolában, és akkor ő azt mondta, hogy semmi. és ez a semmi nem azt jelentette, hogy konkrétan semmi nem volt, hanem éppen azt, hogy volt egy csomó minden. meg

azt is jelentette, hogy erről nem akar beszélni. de az akarata a tagadásnak, az nem belőle jött, hanem úgy nem akart beszélni róla, hogy nem volt beszélésre alkalmas az, ami történt, és ő maga sem volt alkalmas arra, hogy beszéddé formázza. a semmi azt jelenti, hogy nincsen kész, ő maga nincsen készen a megszólalásra. és annak se egy oka van, hanem nagyon sok, még ha nem is lehetne végtelennek mondani, de azért a semminél több oka volt arra, hogy ne mondjon semmit. ebből azt akarja most kihozni, hogy a semmi nem semmit jelent, hanem éppenséggel többet. a semminél. szóval egy példát hoz most fel, a saját gyerekkorából, még ha nem is konkrét példát, abban az értelemben, hogy ekkor és ekkor, itt és itt, ez és ez történt, hanem úgy általában egy példát, amiből azért azt lehet sejteni, hogy ez az esemény rendre megismétlődött. végtelenszer. és azt is tudja, arról is tudomása van, hogy ez az esemény, hogy a gyerek azt mondja, amikor kérdezik valamiről, hogy semmi, ma is éppen így ismétlődik. mert neki nincsen gyereke, de a szülők erről panaszkodnak. ott, ahol ő dolgozik, vannak szülők is. hogy mit csináljak a gyerekekkel, komolyan, szóval, hogy mit csináljanak a gyerekekkel, állandóan ezt kérdezik, mert a gyerek azt mondja, bármit kérdeznek tőle, hogy semmi, aztán bezárkózik a szobájába, vagy elhúz otthonról, de azt se mondja, hova megy, érted, én meg otthon halálra aggódom magam, ha drogos lesz, agyonverem, a saját kezemmel ütöm agyon, ezt mondják, hogy ők a saját kezükkel. és ha kérdezik, erre azt mondja nekik, hogy semmit. és azok nem akadnak ki, holott pedig kiakadhatnak, mert végtére is azt mondja nekik, amit a gyerekeik mondanak, és amit ő is mondott, amikor gyerek volt. de most nem gyerek. szóval az is különbség, hogy ki kezd el semmizni. semmizésnek lehet nevezni azt, hogy azt válaszolja valaki, hogy semmi. ez a semmizés. jó szó, ő találta ki. végtelenezni nem lehet, mert nem nagyon szokás azzal a szóval válaszolni egy kérdésre, kivéve persze ha a kérdés direkt a végtelenre irányul, hogy az az egyetlen jó válasz. ami meg megint eléggé furcsa, mert a végtelen hogyan lehet egyetlen jó válasz, amikor az inkább azt jelenti, hogy éppen nem egyetlen jó válasz van. mondjuk a pultból fordul ki a béci éppen, hangos ember, van neki humora is, de akkor azért ideges volt, mert a felesége küldött neki üzenetet, egész héten ez megy, hogy a gyerekről nem tud semmit. mi a faszt csináljak én ezzel, ezt kérdezi a béci, és éppen ő állt az ajtóban, a hőfüggöny mögött, mert ajtó abban az értelemben nincsen ott, balesetveszély, ott a tábla, *a biztonság az első*, ez jutott eszébe. az ajtónyílásban állt valójában, és akkor azt mondta ott a függönyön keresztül a bécinek, hogy semmit. és a béci meg magában, mint aki nem is hallotta, mit mondott neki, hogy a faszom se tudja, és ezzel a dolog el volt intézve. ha azt mondta volna, hogy végtelent, ha azt mondja a semmit helyett, akkor is ugyanezt mondta volna a béci. mert egyébként nem is hallotta a választ, nem volt rá kíváncsi, mert nem is kérdés volt, hanem költői kérdés, ahogyan az iskolában tanulta, hogy kérdés, de nem kell rá mondani semmit. de ha az ember ott áll az ajtónyílásban, a másik meg ránéz, úgy mondja, amit mond, akkor arra mondani kell valamit. nem leírta, a húspultnál, hogy mit akar, egy zsírpapírra, aztán azt nyomta a kezébe, hogy ne kelljen rá válaszolni, hanem kimondta, és közben meg nézett rá. a semmit volt a jó válasz, ezt abból lehetett tudni, hogy nem akadt meg rajta az, aki kérdezett, hanem maradt csak továbbra is ugyanabban. ha azt mondja, hogy végtelent, akkor lehet, hogy a béci megakad ezen, hogy mi a faszt akarsz ezzel, és akkor már nem költői lesz a kérdés, hanem állatira dühös, mert az egész haragot, ami most tombol a béciben, egyrészt azért, mert a faszért írogat az asszony, másrészt meg azért, mert a gyerekekkel mi van, szóval ezt az egész haragot magára húzza, hogy igaza lesz a táb-

lának, hogy ütközésveszély, mert nekimegy akkor a pvc-függönynél, és megismétli, hogy feleség, gyerek, nagy hangon neki, ő meg védekezik, hogy mit tehet arról, hogy a felesége írogat, a gyerek meg egy fasz. amire már egyből lehet mondani, hogy a feleségemet ba-szogatod, a gyereket meg lefaszozod, hát, elmeroggyant barom, azért tudd ám, és akkor a bécinek eljár a keze, és hiába akarja maga elé húzni a vödört a felmosóval, mert a vödör se csúszik, meg egy könnyű alumíniumnyél mögé hogyan is lehetne elbújni, de csak egyet üt, és akkor legyint, hogy a faszom, és nem látta senki az incidenst. csak a kamera vette, azért hívták őket raportra később, amikor is kérdezték tőlük, az érintettektől, így mondta az üzletvezető, hogy mi volt, és ők egybehangzóan mondták, hogy semmi. ha akkor is megkockáztatta volna, hogy bemondja a semmi helyett a végtelent, szóval, hogy semmizés helyett végtelenezik, akkor azzal kiderült volna, miért volt az ütés. mert felment volna a főnökben is a pumpa, és bár lebaszta volna a bécit ott kicsit, de amikor ő kimegy, biztosan azt mondja, hogy ha nem húztál volna be, én ütöm meg ezt a hülyét, autista ez, vagy mi, na, menjél vissza a pultba, a mamáknak már hiányzol. a végtelen mégsem olyan, mint a semmi, de nem a természetük különbözik, egyszerűen csak más hatást vált ki, ha mondja az ember. mert a semmitől mindenki megnyugszik, a végtelentől meg izgatottak lesznek, mert a végtelentről azt hiszik, hogy az valami, a valamitől meg félni kell, az a tapasztalatuk, *jobb félni, mint beszarni*, ez jutott eszébe, és a valamiről nem lehet tudni, hogy mi, mert ha lehetne, akkor meg lenne nevezve, de, ugye, nincsen, azért mondják, hogy valami. a végtelennel még az is a baj, hogy azt jelenti, hogy abból a valamiből, amiről nem lehet tudni, hogy mi, több van. olyan sok, hogy azt már nem is lehet megszámolni, nem lehet felfogni. és az ilyen nagyon sok valami a félelmet is megsokszorozza ezzel a nagyon sokkal. a semmi meg olyan, hogy semmi osztva akárhánnal, az semmi, akárhány osztva a semmivel, az is semmi, szóval a semmiről legalább lehet tudni valamit. és éppen azt, hogy semmi. pedig ettől lehetne jobban félni szerinte, mert a végtelenben mégis van valami, a semmiben meg nem lehet tudni, hogy mi az a valami, ami benne van, mert valaminek lennie kell, különben honnan lehetne tudni, hogy a semmi van.

JÓNÁS TAMÁS

KÍVÜLÁLLÓ

A pokol nem hely. Szándék.

Csak azok között, akik hajlandók védtelenek lenni egymással szemben.

A szeretet a pokol humusza. A szeretettelenek védekeznek.

1.

A tavasz unottan telepedett a szigetre. Errefelé nincsenek járdák, betonutak, az esőzések járhatatlanná áztatták a földet. Cuppogós csizmákban járták az emberek az egykori marhahajtót a boltig és vissza, nyaralóövezet, egy-két öreget leszámítva senki nem termesztett már haszonnövényeket. A pofásra nyírt fű, egy-egy diófa,

de inkább fenyő lett a divat, tágas udvar, ahová könnyedén beállhat az autó, itt-ott némi szőlő, rengeteg macska, és miattuk kutyák. Jóval kevesebben, mint a lopakodók, a kutyát az ember helyhez köti, nem a csavargó macskák sokaságához. Locspocs és szűnni nem akaró kutyaugatás a tavasz errefelé.

A faházakban nappal is ég a villany, a kis ablakok nem adnak elég természetes fényt, a kályha megrakva, az udvaron a nyár előtti utolsó rendelés fahasábjai rendezetlenül, a kapun túl csak a földre öntve, még fel kell rakni a falak mellé, hogy el ne ázzanak. A közelben óránként közlekedő komp, kihalt kikötő, hiába üzemel a víz fölé húzott épületben konyha, csak hajóinduláskor gyűlnek az emberek, öten-hatan, unottan nézik a túloldalt, oda kell jutniuk, a jég már megolvadt, de még csip a szél. A Duna másik oldalán egyelőre csak egyetlen ember toporog, idős néninek látszódik, aki talán kora reggel indult el Budapestre, hogy komoly orvos lássa, és most felszabadultan várja, hogy hazajuthasson, egyedül maradt magatehetetlen párja, a kutyának is enni kell adni, és rakni kell a tűzre.

Felkapcsolták a villanyokat, de a szoba sarkaiban így is félhomály van. És kicsit hideg. Jancsikát, a kis kályhát nem sikerült egész jól megrakni, pedig azt kell először, hogy huzatot csináljon a kéményben, csak azután lehet a nagy kemencét megpakolni, másként nem kap elég levegőt. Macska nyávog az ajtó előtt, bekéredzkedik. Az ágyban harmincas férfi fekszik, sovány, sápadt, de beszél, néha még mosolyog is. Közel húzva hozzá egy szék, orvos ül rajta, hallgatja a beteget, aki kerek, szabályos mondatokban meséli a baját, hogy nem bír kikelni az ágyból, szédeleg, és úgy érzi, elrabolja valami a lelkét, ha kimegy a házból, mintha hatan hatfelé próbálnák tépni, nem érzi a testét, és nincsen mibe kapaszkodnia, nem tudja, ki ő, ha nem figyelne egyetlen pontra vagy egy jelentéktelen kis kavicsra, igyekezvén, hogy más eszébe ne jusson, egészen biztosan darabokra esne, volt is ilyen már, s akkor hangosan kellett ordítania, hogy valami egyben tartsa. Az orvosnak nehezére esik nem mosolyogni. A háta mögött fiatal lány tördeli a kezét, mintha lelkifurdalása lenne.

– Szerelmi csalódás? – kérdezi az orvos, érett nő.

A szerelmesek egymásra néznek.

– Persze – válaszol a férfi az ágyból. – Ő itt csak a szelleme, visszajár kísérteni.

– Székrekedése van?

– Nem is eszik – szól a lány aggódva.

– Pulsatilla pratensis – egy kis dobozt vesz elő színes, nepáli kabátjának zsebéből az orvos. – Naponta 3-4 alkalommal 5 bogyóccka, legalább két hétig. Aztán visszajövök. Fémhez, mágneshez ne érjen, ne telefon közelében tartsák. És igyon sokat. Vízet – néz a lányra.

– Homeopátiás szer?

– Nem hisz benne? Szed valamilyen gyógyszert?

A válasza csak illedelmességből figyel, látott már ilyesmit elégszer, csak az idő segít, nagy baj nincs, errefelé nincsenek nagy bajok, csak gazdagok és művészek laknak ezen a környéken, meg akik ide születtek. De azok nem nyavalyognak, teszik a dolgukat, ahogy mindig is tették. Errefelé a legnagyobb orvosi kihívás az otthon szülés. Nem legális.

– És boldog születésnapot! – mondja az orvos, készülődik.

– Honnan tudja?

Az orvosnő elmeséli, hogy ők már tulajdonképpen találkoztak, de a férfi nem emlékezhet rá, nem volt magánál, még Budapesten, évekkal korábban.

– A volt feleségének voltam én a válásuk után a pszichológusa. Megismertem magát, tavaly a boltban. Újraolvastam a jegyzeteimet.

– A jegyzeteiben benne van a születésnapom?

A nő titokzatosan mosolyog, most már tényleg menni akar, de még körülnéz, észreveszi a kismacskákat, a gerendán gubbasztanak, fent melegebb van. A nagy zongorán is elidőzik a szeme.

– Jó itt maguknak.

Pénzt nem fogad el.

Az orvost kikíséri a lány, becsukja utána a kaput, és sűrűn köszöni, hogy kijött hozzájuk.

– Nyárra jól lesz.

Mosollyal köszönnek el egymástól.

A túlságosan is kiadós születésnap ebéd után lefeküdtek. Az ágy lábánál álló tévében az *Elfújta a szél* jelenetei pörögtek. A meleg lassan leért a padlóig, és ahogy szokott lenni, már sok is volt, az ablakon besütött a nap, a cicák monoton dorombolása, a táguló faház recsegései beleringatták az embert a békés szombatba. A férfit gyorsan elnyomta az álom. Eldugott öbölben ringatózó hajóval álmodott. A partok kopasz dombjai szinte szégyellték magukat a teljesen meztelen tenger előtt, és csak távol, az itt-ott szabadon látható horizonton álltak lábujjhegyre a magas, éles törésű hegyoldalak. Felhők gyülekeztek a tetejükön, lehetett tudni, pár óra múlva ideérnek, erős vihar lesz, ki kellett volna kötni, de még béke volt, a vízben gyerekek játszottak, a parti, kimosott köveket gyenge víztömegek pofozták, az összefüggő hullámokat megtörték az öböl cikcakkjai, nyugtató hangzavar volt. A tiszta égboltról egy villám csapott a hajóba, ami rögtön szétesett, a darabjai szerteszét lángoltak a vízben. A férfi rémülten riadt fel. Lihegett, mint aki valóban a vízből szabadult, és nem kap elég levegőt.

Az ágya mellett állt a lány. Kabátban.

– Elmegek – a takaróra tett néhány papírpénzt, csekket, nyugtákat, bankkártyát és végül a kulcsokat. A falórára nézett, karórája nem volt.

– A gyógyszereid a tévé alatti szekrényben. Idekészítettem ételt és vizet. De a hűtő is tele. A blokkon rajta van, miket vettem.

Még akart mondani valamit, de küszködött, nem bírt megszólalni. A háta mögött egy bőrrönd és egy nagy, sárga válltáska. Az ajtó máris nyitva, befújta a szél, a kiscicák kiszaladtak, pedig még nem szabadott volna nekik, el fognak tévedni a kertekben vagy a Duna ártereiben.

– Kereken két hét múlva visszajön a doktornő. Meg fogsz gyógyulni.

Nem tétovázott tovább, az összepakolt cuccaival együtt kiviharzott a házból, a kis ablakon át látni lehetett, hogy az udvarból is. A sárban óvatosan, de határozottan lépkedve tűnt el a rév irányában. Sietnie kellett, tíz perc múlva indult.

A férfi szédelegve kecmergett ki a fürdőszobába, hányingere volt. A polcok üresen álltak, szinte minden eltűnt, az összes piperecikk. A tükör előtt csak egy fogmosó pohár maradt, benne fogkefe, mellette fogkrém-tubus. A kád szélén új sampon és új Baba tusfürdő. Alaposan kitakarítva, lemosva minden. Frissen mosott ruhák száradtak.

2.

A fülke, ahol az emberek várokoznak, míg a kikötött hajóból kiszállnak a túloldalról érkezők, és egy másik, elterelő úton jutnak a partra, nyomasztóan kicsi. Összehidegednek a leheletek, egy idő után mégis valahogy melegítenek. Még a legbeszédesebbek, idősek vagy izgatottak is elcsendesednek, olvasgatják a falra akasztott hirdetményeket jegyárakról, menetrendről, és végül az egyetlen fotóra fókuszálnak, amelyen a kapitány látható, nem mosolyog a tengerparton. Jó elképzelni azt is, hogy mosolyog, de semmivel sem mond többet, mint így, komolyan. Egyedül áll, belenéz a kamerába, mögötte az égig érő, csupasz víztömeg. Nem jelzi semmi, hogy ő folyami hajós.

A férfi óvatosan leakasztja a bekeretezett fotót, és a válltáskájába süllyeszti. Látják, de nem szól rá senki.

– A nevét kérem – a kapitány bal kezével nyújtja a jegyet, a jobbal írásra készen várja a nevet. Csíkozott füzetbe ír, mint egy kisiskolás.

– Tessék?

– Össze kell írunk, én sem értem.

A férfi vitatkozni akar, de eszébe jut a fotó a táskájában.

– És ha más nevet mondok?

– Miért mondana más nevet?

– Bornemissza... Máté?

A Duna csendes és hideg. Meg-meglöki néha a hajót, olyankor az összes utas kinéz. A gyenge világításban elvesznek az arcok részletei. Aki ül, és ölbe rakja a kezét, valószínűleg idősebb. Hat óra múlt, már közelebb vannak a közeledő éjszaka álmái, mint a végtelennek tűnő nap feladatai.

Máté a kezét takargatja, átvértett a kötés, két csepp vér a padlóra cseppent. Indulás előtt beletenyereelt a tükörbe, csak harmadikra sikerült szétütnie. Nem takarította össze a darabokat, sietnie kellett a hajóhoz, csíkot szakított egy pólóból, azzal tekerte be a sebet a tenyerén.

Rálép a vércseppekre, a mocskos cipője talpával elkeni, már csak sárfoltnak látszódnak. Kifelé kell figyelni, gondolja, és ettől rögtön felszabadul, a vállait leereszti, és kényelmesen hátradől.

Ahogy a hajó kikötött, a pilótafülkéből a kapitány döngő léptekkel sétált le az utasokhoz.

– Máté!

A férfi először azt hitte, máshoz szól.

– Á, én...

– A fotót! Nem maga az első.

– Komolyan? – a kép megakadt a táskában, nehéz kivenni. – Elnézést, egy kicsit... véres lett.

– Jöjjön fel, bekötözöm. És a kabátja?

– Az... otthon maradt.

3.

Bejutni a városba, csak erre koncentráltam, és egyelőre bele se gondoltam, lesz-e hová mennem, kivel találkoznom. A több hónapos fekvés és némaság után minden zörej, mozgás zavart, meg-megszédültem az emberek közelében. A Horgony étterem egy partra rögzített, szépen gondozott hajó szalonjában működött. Meggyópálinkát kértem, aztán még

egyed, pedig még az elsőhöz se nyúltam. Úgy akartam viselkedni, mintha a környékről való lennék, de a lehető legrosszabbul sikerült. Kirázott a hideg a pálinkáktól, égette üres gyomrom az alkohol, és mire leértem az étterem alatti révváró kabinba, már részeg is voltam. Melegem lett, újra az ágyban éreztem magam, izzadtan, lázasan, ki kellett gombolnom a kabátomat, és próbáltam nem figyelni a többi várakozóra. Zenét akartam hallgatni, de nem bírtam elviselni a dobhártyám közelében a fülhallgatókat, megszedültem a hangoktól. Már látszódtott a Duna közepében a ködből előbukkanó hajó, amikor ki kellett szaladnom, hogy az egyik fa tövében hányjak, le kellett dugnom az ujjam a torkomon, öklendeztem. A folyó túloldalán kétségbeesetten próbáltam lépést tartani azzal a 4-5 emberrel, akik velem utaztak, hogy elérjem a vonatot, ami a Nyugati pályaudvarra vitt. Úgy viselkedtem, mint akinek célja van. Bízottam a márciusi péntekben, majdnem tavasz, ilyenkor már kell lennie valamilyen programnak, amin majd elüldögélhetek, és hagyom magam sodortatni. Tudtam, hogy a budapesti művészprogramok félig-meddig nélkülözhető szereplőit legkésőbb éjjelre öszszesodorja a szél, két-három helyszínnel lehetett számolni, italozással, ismeretlen arcokkal és ismerős pultosokkal. Amilyen nyers volt a tervem, annyira biztosnak tűnt. Nőt kellett találnom, akinek érintésétől megnyugodhatok.

Tanácstalanul álltam a körúton, a pályaudvar percről percre zsúfoltabb lett, és zaklatóbb. Rendőrök igazoltattak, két fiatal fiú, újoncknak tűntek. A papírjaim rendben voltak.

- Hova megy?
- Úgy tudom, ezt nem kérdezheti meg.
- Mi történt a kezével?
- Becsírte a vonaton a WC-ajtó.
- Meg kellett mutatnom a jegyemet.

Jobbra a budai szórakozóhelyek elviselhetetlen eleganciája, túlázott sörök – nem kívántam. A Jászai téri McDonald'snál a pinchehelyiség vagy a Bem mozi büféje kínálkozott. Mindkét helyen voltak már botrányaim. Legutóbb egy elhúzódtott hajnalon törtem össze a mozi büféjében egy korsót, ami felvágta a tenyeremet, és mint egy elbaszott, európai Jackson Pollock, a véremmel fröcsköltem össze a falakat. Kirázott a hideg az egésztől. Vajon a gyerekkori szadizmusok vagy a dühös otthontalanság érzése váltotta ki belőlem ezeket a performanszokat, józanul már képtelen voltam megérteni. Apám családi vandalizmusai jutottak eszembe, elszégyelltem magam.

Maradtam Pesten. Az Oktogon felé kezdtem sétálni, Jókai tér, Király utca, Hunyadi tér, Klauzál tér – pörgettem a fejemben a helyszíneket, hol érdemes lehorgonyozni.

Egy kirakatüvegben hosszasan nézegettem magam, mi a feltűnő rajtam, miért igazoltattak. De kifejezetten rendezett, visszafogottan divatos volt az öltözésem. Nem voltam frissen borotvált, de nekem elég kényelmesen rendbe szedni magam. Bágyadtan sétáltam tovább. Csak el ne érjek a Boráros térig.

Valahol a Bródy és a Krúdy utca között kötöttem ki egy étteremben, amelyiknek egyik termében minden pénteken irodalmi estet rendeztek. Késve érkeztem, már mindenki túl volt az első pohár boron, beavatott mosollyal hallgatták a nehezen követhető felolvasást.

Az érintkezéshibás mikrofon elviselhetetlenül hangosra erősítette a beszédhibásan formált hangokat, rossz hangsúlyú mondatokat. És ez még mindig jobb, mint ha színészek olvasnák fel a verseket, akik leplezni sem igyekeznek értetlenségüket, üresen artikulálnak, mint a halak, és megszédülnek saját, bűgő hangjuktól, és ahogy vége a hivatalos programnak, le is lépnek, mint akik jobb helyre hivatottak. Mégis nyújtott valami otthonosságérzetet ez a társaság, ahogy bólintanak, amikor megjelenysz, később elbeszélgetnek róla, jövőre kinek melyik díjat illene már megkapnia, és végül előkerülnek a friss irományok is, A/4-es lapokra kis betűkkel nyomtatott, érhetetlen, szekértáborok esztétikájának megfelelni igyekvő, cseppet sem életszerű versek. A spiccesebbek minden sorban állásnál meghívnak valakit, aki náluk józanabb, egy újabb pohár borra, ne kelljen egyedül inniuk.

– Ti egy pár vagytok?

Értelmes tekintetű, fiatal fiú előtt álltam, mellette vékony, ólmos pislantású lány ült. Kérdezhettem volna őt is, de örököltem valamit családunk hagyományaiból: a férfit illik először megszólítani kocsmai körülmények között. Szelíd mosollyal jeleztem mindkettőjüknek, hogy engem a lány érdekel.

– Akkor a helyedre ülhetek?

A fiú engedelmesen felpattant, és átült egy távolabbi székre, háttal nekünk. Látható volt, sajnálja, hogy át kell ülnie, de nem ellenkezett – hálás voltam a jólneveltségéért. Nem húztam az időt, megkérdeztem a lányt, vele maradhatok-e, ő itt a legszebb ember. Úgy mosolygott, hogy nem is kellett válaszolnia, legalábbis nem értettem, mit mondott, leültem mellé, és azonnal megfogtam a kezét, hogy alaposan megvizsgáljam. Hosszú, egyenes ujjak, hidegek, de a tenyér mégis meleg. Meg is szagoltam. Nem vette tolakodásnak, mélyen a szemembe nézett. Aztán ő is megszagolta a kezét, én pedig belecsókoltam a másikba. Már nem lehetett hibázni. Az estről megfeledkezett, nem figyelt a felolvasásra, érdeklődve vizsgálta az arcomat. Odahúztam a tenyerét, ne csak lássa, érezze is.

– Már megint tiéd a legszebb lány – lépett oda hozzánk Imre, vékony, alacsony költő, aki fel is olvasott, ezért elől kellett ülnie, amit erősen bánt, nem ismerkedhetett, és tessék, le is maradt valamiről. Bár nehezen tudtam elképzelni, hogy akad olyan lány, akinek ő is, és én is tetszünk.

– Évácskát már tavaly is láttam itt.

Szóval már bepróbálkoztál, gondoltam.

– Évácská? – kérdeztem a lányt meglepetten.

– Éva! – óvatosan elhúzta a kezét, de hogy ne értsem félre, az enyémet megpuszilta. – Ki kell festenem a körmeimet. Később elmagyarázom.

Imre a fejét rázta, mosolygott, én azon gondolkodtam, honnan keríthetett műanyag poharat, mikor a teremben mindenki kecses üvegpohárból kortyolgatta a bort. Éva lehajolt, hogy a földön heverő válltáskájából kivegye a körömlakkját. A sárga vállkendője megnyílt, előtűntek vállcsontjai, és sejtethetővé vált a feszes mellek íve. Imre is látta, elkomorodott. Mióta magamra maradtam a szigeten, a faházban, most először éreztem dühöt és haragot: a lányhoz hajoltam, és Imre előtt belecsókoltam a nyakába.

Zöld körömlakk. Vajon mit jelent?

Amikor Éva végzett, felöltözött, hozzám bújít, át kellett karolnom, úgy hagytuk el az éttermet, és nekivágtunk a feltámadt kora tavaszi szélben a városnak.

– Most biztosan rólunk pletykálnak – mondtam, de a lányt nem érdekelte.

– Még ki kell mennem Óbudára, el kell néhány cuccot hoznom.

Drogokért mentünk.

– Ha ki van festve a köröm, felnéznek rám a kamaszok. Nem jár hozzájuk ilyen jó nő, mint én.

4.

Úgy döntöttem, hogy jobbra indulok, pár perces séta a Jászai térig, a Riff Klub pincehelyiségei megnyugtató közelségben voltak, épp időben érek oda. Biztos voltam benne, hogy nem ismerek ott majd senkit. Sört kértem. Nem bírtam meginni. Az alkohol rossz ízűnek bizonyult, bármikor próbáltam. Az első két-három pohárral mindig meg kellett küzdenem, ki ne hányjam. Amilyen gyorsan csak tudtam, lehúztam. Aztán ha már hatott, jöhetett a többi. Pár év beletelt, hogy rájőjjek, érdemes rövidebbel kezdeni, ha be akarok rúgni. És ha ittam, akkor be akartam rúgni. Nem jutottam el addig, hogy békésen élvezzek egy-két pohár sört vagy bort. Unikum: két-három másodperc, pikoló: legfeljebb öt. Ha ezeken túljutottam, már hangulatba kerültem. De a Riffben egyelőre nem volt kedvem inni. Lehajtott fejjel ültem a harmadik sorban, kényelmetlen iskolás székeket rendeztek félkörbe, azt se tudom, hányan voltunk, a mocorgások miatt legfeljebb húsz emberre tippeltem. Hallottam a szöveget, amit felolvastak a túlzottan is öntudatos szerzők. Fogalmam se volt, verseket hallok-e vagy prózát. Leginkább a szövegek közötti, kötelező mederben örvénylő párbeszédeknek volt értékük számomra, a köhécseléseknek, mozgolódásoknak. Lehunytam a szemem, az orrom élményeire koncentráltam – megállt az idő. Jelentős, egyedi szomorúság keveredett sértett önérzetekkel. Valaki most nyitott fel először egy nyomdafriss könyvet, éreztem a festék szagát. És szappant. Kinyitottam a szemem, olcsó, legfeljebb 38-as tornacipőt láttam a lábaim mellett, valaki mellém ült. Az est véget ért.

– Iszunk egy sört? – kérdeztem a tornacipős lánytól.

– Ugye nem tudod, ki vagyok?

Nem válaszoltam, elindultam a pult felé, követett. Szólt, hogy ő nem ihat. Rivotril szed.

– A Zoli barátnője voltam.

– Ki hagyott el kit? – nem tudtam, ki az a Zoli. – Bennem is van Rivotril.

– Oké. Egy korsót megiszom én is.

Egy hónap sem telt el, az ajtaja előtt, a lábtörlőjén aludva vártam, hogy hazaérjen, de ő már otthon volt, a feje lelógott a galériájáról, a nyelve a torkán akadt.

5.

Valóban kamaszok voltak. Úgy néztek Évára, mintha a Playboyból lépett volna elő, és összevigyorogtak mögötte. Már elő voltak készítve a drogok, a lány előtt mérték le, minden tétel annyi-e, amennyinek lennie kell. Végül gyakorlott mozdulatokkal becsomagolták, lehupantak a nyolcvanas éveket idéző kanapéra, és felsőbbrendű mosollyal követték minden mozdulatunkat. Megkérdeztem őket, hány évesek, de csak felnevettek.

– Remélem, ti nem fogyasztjátok – hülyeség volt ezt mondanom, de aggódtam értük, pattanásos arcú tinédzserek a hatodik emeleti panellakásban, szülők nélkül.

– Bekóstolsz? Túl erős ez neked.

Elméláztam, velem mi történt, amikor ennyi idős lehettem, mint ezek a szórtelen gyerekek. Könyvtárban töltöttem az egész időmet, Freud és Spinoza voltak a hőseim, és arról

álmodoztam, hogy felnőttként erdő melletti házban írogatok tömör, rövid történeteket a társadalom szélén élő emberek becsületéről és jóságáról. Az udvaron kutya, macska, semmi haszonállat, még füstölög a tűzhely, amit korábban barátokkal ültünk körbe, és akik most sört iszogatva hangoskodnak a tágas nappaliban. Pár hónappal korábban, a meleg őszben még így is volt. A két fiam az emeleten, olvasgattak, és néha lenéztek, mi folyik, kíváncsian leskelődtek az egyre hangosabban kacagó hétvégi vendégeink után.

– Nyomjátok! Mindkettőből két csíkot. Abból a gombából is kérek, és tekerhettek egy erős spanglit!

– Ezek ütős cuccok ám egyenként is, tesó!

– Remélem.

Megszeptentek, de kikészítették, amit kértem. Tisztelettel nézték, milyen gyorsan és hidegrázás nélkül nyomtam magamba a cuccokat. A vendégük voltam. Amikor eljöttünk, odasúgtak Évának, hogy vigyázzon rám, örült vagyok. És valóban kellett is vigyázni, az utcán minden egyszerre ütött be. De nem volt alkalmam aggódni a sokirányú izgatottságomon, mert a fekete égből, mint égi ajándék, elkezdett hullani az égetően fehér, tiszta hó. Először csak apró, puha szemek szállingóztak, a pelyheket gyengéden dobálta a szél, majd hirtelen, mintha kiszakadt volna Holle anyó párnája, lezuhant a teljes északi sark, és már nem is esett a hó, hanem megálltak a levegőben remegő kristályszemek, hogy hamarosan kavicsokként kopogva essenek a parkoló autókra és a tetőkre. Jóval később Éva elmesélte, hogy percekig álltam az utcán, és bámultam a csodát. Pedig nem esett semmi. Ami ezek után következett, teljesen rögzítetlenül suhant át a tudatomon – két teljes nap.

6.

Mivel legfőbb törekvésem mindig is az volt, hogy a lehető legtöbb dologból maradjak ki, amit az élet kínál, akkor, amikor elveszettnek éreztem magam, egyszerre a legnyugodtabb is lettem: történhet bármi, már haszontalan dolog tiltakozni. Kíváncsi lettem, mi vár arra, aki megengedi magának, hogy sodródjon. Az első lépéseket persze meg kell tenni, és már az is meghatározza valamennyire, mi történhet, hogy merre tartanak, illetve merre nem ezek az első lépések, de a meglepetések, váratlan fordulatok teljes bizonyossággal elvezetnek addig a káoszig, ahol már nem kérdéses, hogy döntened kell, rendet kell raknod, vagy számolnod kell azzal, hogy a maguk arcára formálnak az események és szereplők, amelyekbe szándékosan csak belekóstolni akartál. Nagy felismeréseid nem lesznek, határozott célképzetek nélkül megmarad minden lehetséges élmény semlegesnek, nincsenek gonosz vagy jó szándékú erők, melyek ki akarnának sajátítani. Valójában értéktelen vagy, erős, tudatos munkával kell elérned, hogy számíts, és megbecsüljenek. Egyelőre mindkét lehetséges törekvés taszított. Végre a rendezetlenség kellős közepén álltam, ami annyira jellemző az éhes lélekre. Korábban szerettem volna évek és társaságok vegyérték nélküli összetevője lenni, de legalábbis a megörökölt preferenciáim miatt jellegzetes sodrásban voltam. Ültem a Ferenciek terén, előbb a járda szélén, majd, hogy ne figyeljenek olyan sokan rám, a 7-es busz megállójában, és azon gondolkodtam, mit kezdjek az életemmel. Ha lett volna akkor tanúja a tanácstalanságomnak, nevettem volna neki magamon, de muszáj volt komolyan vennem ezt a regényekbe illő elveszettséget.

– Ez nem lehet igaz – mondtam ki hangosan, eszembe jutott, milyen elborult élvezettel olvastam kamaszkoromban Julien Sorel történetét, és kirázott a hideg, hogy talán tudat alatt erre készültem mindig.

– Igen, már a harmadik marad ki, el fogok késni, ki fognak rúgni.

Hatvan fölötti, visszafogottan sminkelt nő aggódott mellettem, busz valóban nem jött már egy ideje. Belefeledkeztem a tartásába, a ruházatába, igyekeztem kitalálni, milyen munkahelyre igyekszik, és vajon attól fél-e ennyire tényleg, amit mondott. Pénz, magány, betegség, adósság vagy talán valamilyen számomra ismeretlen, sok évtizedes szerelem jutott lehetséges okként még eszembe, de mire rájöttem, hogy meg is kérdezhetném, ha már így szóba elegyedtünk, a nő elszaladt, és pár perccel később feltűnt a túloldalon, hogy az ellenkező irányba tartó, másik 7-es buszra szálljon fel. Ha várt volna még egy keveset, éppen akkor szállhatott volna fel arra, amelyik jó irányba ment, és amelyikre olyan sokat várt. Már is tanultam valamit. Én várni fogok, és arra fogok menni, amerre nem akarok.

Italbolt volt a közelben. Vettem egy üveg Zwack unikumot, és életemben először ittam, rövid idő alatt felhajtottam az egészet. Harmincon túl fogalmam sem volt róla, mennyit szabad inni, és egyáltalán mi az az unikum. Természetesen hamarosan összeestem.

7.

Belvárosi lakásban ébredtem. A szoba hatalmas volt, egy elválasztófalnak befordított szekrény mögött feküdtem, vékony szivacson, de gondosan betakargatva. Az ablakon nem volt redőny, de fel volt rá akasztva egy bahiás kendő, ami kellemes, sárgás fényt adott. Mellettem, a földön egy pohár víz, benne pezsgőtabletta, de éppen hogy csak elkezdett pezsegni, másodpercekkel maradtam le róla, hogy lássam, ki dobta bele. Szagolgattam. Narancs. A könyökömré támaszkodva, elbűvölve néztem, ahogy zavarossá válik a víz, a tablettá fel szabaduló buborékoktól táncolni kezd, miközben egyre fogy. Így fogyunk el mindannyian. Bedobnak az életbe, nyugtalanokodsz, fogysz, vagy az idő fogy, s közben megízesíted a környezetet. Hülyeség! Valaki gondoskodik rólad. De vajon ki?

Feltápászkodtam, egyelőre semmire nem emlékeztem. A szoba kétszárnyú ajtaja szélesre tárva, a nyitott ablakon friss levegő áramlott be, délután lehetett, az óra bizonytalan. Csozátkoztam, mert az utolsó dolog, amire emlékeztem, hogy hideg tavasz van. Azt hittem, szédülni fogok, vagy fájni fog a fejem, de pihenten ébredtem. Derengeni kezdett a hóesés és a lakótelepi kamasz fiúk rémült tekintete. Zajt hallottam kintről, ösztönösen kiséáltam. Éva a bejárati ajtó előtt állt, és két karral csimpaszkodott valakibe, aki már a gangon állt, és hosszú csókot nyomott a szájára. Nem láttam, ki volt az. Elment, a lány gondosan bezárta utána az ajtót. A konyhába lépett, még nem vett észre. Spanglival tért vissza.

– Kérsz?

Bólintottam. A második slukk után már bátrabb voltam, addig kényelmetlenül éreztem magam, nem értettem, milyen helyzetbe csöppentem.

– Mi... – azt akartam kérdezni, lefeküdtünk-e, de úgy éreztem, sértő lehet, de mindenképpen lúzergyánús.

– Egy kicsit – sejtelmes mosoly. A gondolataimba lát? Nem. Csak addig nem vettem észre, hogy erőteljesen áll a faszom. Fájt is.

Éva mellém lépett, és erősen megmarkolta. Azt hittem, elmeséli, mi történt velünk, de úgy viselkedett, mintha minden a legnagyobb rendben lenne, nincs mesélnivaló. Leült

a földre, csak egy fürdőköpeny volt rajta, szétnyílt, nem volt alatta bugyi. Terpeszben ült, maga elé vett egy fadobozt, az is bahiás, pénz volt benne, számolni kezdte.

– Nem ennyinek kéne lennie – csak akkor vettem észre, hogy ő már rendesen be van állva, most először nézett a szemembe.

– Hiányzik? – próbáltam én is természetesen viselkedni.

– Nem. Több van, mint hittem. Figyelj csak!

Az ágya melletti kisszekrényben kutatott. Nem aludtunk együtt. És ahogy próbálta elrejteni az éjjelire ragadt használt óvszert, abban is biztos voltam, hogy nem velem szexelt.

– Ez a táskából esett ki.

– És a táskám?

– Elvesztettük.

Akkor vettem észre, hogy a táskám ott van a szivacsom mellett, ő viszont nem tudott róla. Terhességi tesztet nyújtott felém, használat, kétvonalasat, mintha csak öngyújtót adna át.

– Á, igen! – akkor ugrott be minden, még a szigeten szedtem ki a fürdőszobai szemetesből. – Nem tudom, hogy... tőlem van-e.

Éva gyors csókot nyomott a számra, és ment ajtót nyitni, csöngettek. Szerettem volna azt hinni, nem hallotta, amit mondtam, és nem azt, hogy nem érdekelte.

Aznap már nem beszéltünk, hajnalig jöttek-mentek a kuncsaftok, én meg jobbnak láttam, ha végig be vagyok állva. Fű. Ingyenes és egészséges.

8.

A Riff Klub elviselhetetlen hely volt. Mintha nem tudták volna, milyen vendégeket akarnak kiszolgálni. A pultot gazdag vállalkozóknak rendezték be, megfizethetetlenül drága, márkás, főleg amerikai italok sorakoztak a polcokon, csodálkoztam, hogy egyáltalán van csapolt sörük. Tíz után biztosan lecserelődött a társaság, délután még becsábították a nem éppen fizetőképes irodalmárokat, különben ilyen korán még pangott volna a hely. A Jászai Mari téri McDonald's, a 2-es villamos végállomása és a Margitszigetről szállingózó tömegek elég embert hoztak, de túlságosan vegyes társaságot. A pincérek kelletlenül szolgálták ki a jöttmenteket. Egy sörnél többet mi sem engedhettünk meg magunknak.

– Fogalmad sincs, ki az a Zoli, ugye?

– De, de! – végiggondoltam, milyen Zolikat ismerek, egyik se jöhetett számításba. – Nem, tényleg nem tudom.

– A Kálvin téren lakom, alhatsz nálam.

A lakás nagy volt, két szoba, de egy harmadik is kijött volna a konyhából és az előszobából. Tisztán tartott csempé, csillogó fürdőszoba, modern konyhai felszerelés, csak a bútorok voltak régiek, sötétbarna mind. De még azok is hatalmasak. Fények alig, gyenge égők, a csillárok azonban értékesnek tűntek. A szülők lakása. Eszterrel lakott a húga is, alacsony, józan tekintetű lány, aki csak ritkán jött ki a szobájából, de olyankor kopogtatás nélkül ránk nyitotta az ajtót, hogy a macskát keresi, erre Eszter minden alkalommal hisztériás rohamot kapott, miért nem lehet neki háborítatlan magánélete. Sikongatva kiabált, a húga pedig megvető némasággal csapta rá az ajtót. Pedig a macska tényleg nálunk volt, és aggódni is kellett érte, mert Eszter valahányszor kinyitotta az ablakot, hogy dohányozzon, rögtön ki akart szökni.

– Rajta akar minket kapni.

– Min?

– Mondom, mindig ezt csinálja.

– Mindig?

– Elkényeztetett kis kurva. Mesélj arról, amikor a Keményék lányával buliztál.

Sose buliztam a Keményék lányával. Nem is tudtam, melyikre kell gondolni, úgy tudtam, két lányuk van. Akik Eszter szerint elég pletykásak. Nagyon hamar rájöttem, hogy nem kell minden mondatát elhinni. Nem meséltem el neki, hogyan is történt, amikor hajnalok hajnalán egy lépcsőházban kötöttem ki, azt hittem, in flagranti rajtakapom a nőmet a szeretőjével, csöngettem összevissza, csak az emeletben voltam biztos. Az egyik ajtót Jordán lánya nyitotta ki, a másikat meg Kemény felesége, aki behívott, nyugodjak meg, adott enni, beszélgetett – látszódot rajtam, hogy nem vagyok képbem.

– Sose találkoztam a Kemény lányokkal. Még gyerekek.

– Ez nem igaz, mert a Ráday utcában is együtt buliztatok, ezt Zolitól hallottam.

– Esetleg egy helyiségben voltunk. Egy galérián, nem?

– Na, ugye!

Legyintettem, még ha úgy is lett volna, ahogy állítja, nem emlékezhettem rá. Majdnem verekedés lett akkor éjjel, Zoli, akiről végre már tudtam, ki, kozmikusán részeg fejét lógatta az egyik asztalnál, ahogy már megszokhattuk tőle, aztán hirtelen felcsattant, és mindenkit elküldött a kurva anyjába. Elé álltam, hogy én vagyok az, azt hittem, az jelent valamit, velem biztos nem akar verekedni, de akart, vagy nem ismert meg.

– Lili azt írja, hogy kérdezzem meg tőled...

– Ti sms-eztek rólam? Nekem ez nem tetszik. Ez kié?

Értékesnek tűnő fényképezőgépet tartottam a kezemben, kör alakú, szintén barna asztról vettem fel.

– Portrékat készítek. De még tanulom.

Erősködött, hogy rólam is csinál egy sorozatot. Belementem, de hoznia kellett egy-két üveg bort, nem tudtam volna józanul pózolni neki. Leszaladt a boltba, készülődés közben mentegetőzött, hogy csak olcsó borra futja, az anyja rövid pórázon tartja. Akkor még nem tudtam, hogy joggal, nemrég engedték ki a pszichiátriáról.

Eszter tolakodóan kíváncsi volt, egy percre sem hagyott békén, sejthettem volna, hogy rosszul fog elsülni a fotózás. Performanszra készültem. Pengét kértem, de az nem volt, maradt a kés. Sebet nyitottam a felkaromon, és amennyi vérem elfolyt, annyi bort ittam, így egyből a véráramba jut az alkohol, és úgy üt, ahogy az Dionüszosz-ünnepekkor szokott. Átröpít egy másik világba. Eszter végig fotózott. A baj abból lett, hogy a homályos szobában néha vakut használt, és egyszer egyenesen a szemembe villantott. Megrémültem tőle, mint a vadállatok a reflektorfénytől. Tágra nyílt pupillákkal órákig guggoltam a sarokban, mint rémült Maugli. Nem értettem akkor már, mi zajlik körülöttem, csak nyüzszíteni voltam képes.

9.

A boldogság múlt idő. Azokról a történeteinkről vagyunk képesek kijelenteni, hogy boldogok voltak-e, amelyeket már elmeséltünk. Hasznosabb lenne, persze, semmit sem állítani történeteinkről, de előfordul, hogy úgy érezzük, szívesen lefuttatnánk újra, vagy ellenkezőleg, soha többé, amit egyszer már átélünk. Mindez attól függ, hogy a visszaidézés idején milyen irányba haladunk: távolodni vagy közeledni akarunk emlékeinkből kiserkesztett élményeinkhez. Ha azt mondom, az az éjszaka, amelyről beszélni fogok, életem legszebb éjszakája volt, máris eltávolítottam magamtól, kívülállóként mesélek róla, lemondok bizonyos részletekről, másokat felértékelek – mesét komponálok magamnak. Az első, barbár rombo-

lást máris elvégeztem: soha többé nem vagyok képes az eredeti történetre visszaemlékezni, az élményről szóló mesém lesz az egyetlen, visszaidézhető sztori. És valahányszor újra elmesélem, annyiszor módosítom. Önmagamnak komponált, egyszemélyes kozmoszt teremtek, akár akarom, akár nem, és ha jó ideig nincs, aki kiigazítsa önkéntelen kompozícióimat, egyre sablonosabbá válik minden esemény sor, végül megelégszem egy-két jelentősebb hangulattal. Állóképékké merevedett skicceimet, ha képes leszek valakinek megmutatni, akinek van bátorsága hozzá, hogy kiigazítsa azokat, attól függően, hogy illetéktelennek tartom vagy nem, vehemensen védem vagy óvatosan módosítom. Ugyan a többnyire már csak tenyér méretű fényképeket soha nem fogom tűzre vetni. Mire felismerem, hogy nem is a mese számít, hanem az elmesélés módja, szenvedélye, mások már történeteimmel azonosítanak. Ilyen módon elvárásokat vagy tagadásokat ébresztnek, érdeklődés nélkül kíváncsisággal soha nem találkozom. El akarod-e varázsolni a másikat? Nem hiányozna-e, hogy varázstalan állapotában lásd? Csak akkor, ha úgy ismerted meg? A képhez ragaszkodsz, vagy ahhoz, aki a képet szüli? Képes vagy-e Istent szeretni akkor is, ha nincs, vagy csak akkor vagy rá hajlandó, ha hasznosnak mutatkozik? Kíváncsi vagy-e a saját történeteidre, ha azokra mások nem kíváncsiak. Illene, hogy ez egy kérdőmondat legyen, de mivel csak egy válasz van, a nem, jelöletlenül becsületesebb.

Éhes malacok voltunk. Közös vályúnk a szerelem. Ami, ha zavart állapotainkban, átmenetileg kiürült – már észre sem vettük –, visítva haraptuk egymást. És ők is. Így voltunk négyen barátok. Jobb híján a szó, a barát. Azt semmiképpen sem állíthatom, hogy keresztgyűlöletben éltünk volna. Inkább érdeklődésben. Hagytuk magunkat bajba sodródni, de nem késlekedtünk a mentéssel, ha bárkinek arra volt szüksége. Csak az unalmat nem bírtuk elviselni, nem arra szerződünk.

Közel a parthoz órák óta vontattuk tönkrement hajónkat, fáradtan ültünk a mentőcsónakban. A nők menetiránynak háttal, fejünk felett olyan éjszakai égbolttal, amit az ember akkor is megemleget, ha csak fűben heverészve bámulja. A vontatókötélnek mindig feszeknek kellett lennie, nehogy belénk szaladjon a százötven lóerős motoros hajó, amit az ide felé úton túlhajtottunk. Hatvan kilométeres sebességgel a tenger hullámain száguldozni feleslegesen veszélyes és lélegzetelállító élmény. A naplemente mellékes. Szabadságról szó sincs, ellenkezőleg: érezzük és tudjuk, hogy nem tehetünk semmi mást és semmit máshogy, mint amit és ahogyan éppen. A horizonton reflektoros halászhajók álltak, mint rosszul hamisított napok, nyugtalanítóan fehérek. Távolodtunk tőlük.

A csónakunk mellett egyre nagyobb halak ugrándoztak ki a vízből, még a mi kis jelzőfényünk is odacsábította őket. Nem volt erőnk lelkendezni, milyen szépek, és aggódva hallgattuk a visszacsobbanásuk hangjának erejét, némelyik képes lett volna felborítani minket. Csábító gondolat volt, hogy igyunk vagy szívjunk valamit, de éreztük, hogy elég egy kis figyelmetlenség, és odaveszünk mind a négyen. Én voltam a legnyugodtabb, pedig egyedül én nem tudtam úszni. A lányokat figyeltem, hogyan marnak egymásba, először szavakkal, aztán tehetetlenségükben körmel, arca támadva, de amilyen hirtelen fel-felcsattantak, ugyanúgy le is nyugodtak. Kimerültek voltak a küzdelemhez.

Amikor mindketten a fejüket lehajtva ültek, Leho gyorsan felém nyújtotta nyitott tenyerét, intett, hogy azonnal vegyem át a két galacsint, amit tartott, a lányok már nem kaphatnak, kivannak. A spuri gyorsan hatott, akkor már régen nem ettünk, a gyomron keresztül is gyorsan

szívódott fel. És azzal az égi, tengeri feketeségben megszületett boldogságomnak is vége szakadt. Már nem voltak többé varázslatosak a csillagok, a feladat adott volt: békességben eljutni a kikötőnkig, lehorgonyozni, a lakókocsiban oszlatós spanglit szívni, szeretkezni és elaludni. Volt egy pillanat, amikor még átéreztem a felismerésem súlyát, még nem pörgette túl a gondolataimat a drog: a boldogsághoz józanság kell, és fáradtság. Sírni tudtam volna, olyan tisztának és egyszerűnek éreztem ezt a tudást, és fáj, hogy az egész gondolat hamarosan elillan, feloldódik a gondolataim zűrzavarában. Megadóan sóhajtottam egy utolsót, és bosszankodni kezdtem én is: kibaszott út, még a felénél sem vagyunk, rohadt halak, mindjárt felborítja valami tengeri szörny a csónakot, hideg van, kurva halászhajók.

– Hallgassunk zenét! Oké, ne! Benzin? Víz? Van vizünk?

10.

Éva ráérősen dolgozott. Tíz körül ébredt, fürdött, reggelizett, negyedórába se telt az egész, majd délig az időt az ágyban töltötte. Megszámolta a bevételét, szerintem sosem tudta pontosan, hiánya van-e. Aszerint volt éppen elégedett vagy nyugtalan, hogy fedezi-e, amennyije van, az aznapi kiadásait. Az ebédet komolyan vette. Még sétára is hajlandó volt miatta. Ez a két-három óra volt a napjában az egyetlen időszak, amíg tiszta fejjel, tiszta tekintettel intézte az ügyeit, és ilyenkor azt érezhettem, valóban járunk, figyelt rám, kedveskedett, mesélt és kérdezett. Ilyenkor még a telefonjával sem foglalkozott. Ha nem lett volna feltűnően vékony, az ember azt hitte volna, normális életet él. Fiatalsága, szépsége tisztelettel töltötte el az utca emberét, nem kapott sanda megjegyzéseket, sem lekicsinylő pislantásokat, nem látszódtott rajta a már-már kétségbeejtő zűrzavar, ami a nap többi részére jellemző volt. A mosolyát mosollyal viszonzták boltban, étteremben, előszeretettel ugrott be turkálókba és antikváriumokba. Jó ízléssel, sok könyvet vett, de olvasni nem láttam sosem. Nagylelkű volt, pár nap múlva könnyedén ajándékozta el a könyveket annak, aki kezébe vette, és érdeklődött, milyen: még nem olvastam, a tiéd lehet. Nem tudtam eldönteni, aggódni kell-e érte, ahogy azt sem, hogy igaz-e, hogy Parti Nagy a kedvenc költője. Alkalmazkodtam: nem faggattam a múltjáról, a terveiről, mindig csak a jelen feladataival foglalkoztunk. Ha jobb idő lett, parkokban üldögéltünk, és csókolóztunk, mint friss szerelmesek, de éreztem, hogy mindez csak felszínen tartó rutin. Mivel semmi sértőt nem találtam benne, és nekem is jólesett vele lenni, igyekeztem alkalmazkodni. Mire hazaértünk, már túl volt pár telefonhíváson, üzeneten, és elkezdődött a napi rutin: kapucsengő, ajtócsengő, próbacigi, fizetés, fecsegés, elköszönés. Csak pár perces üresjáratok voltak, pörgött az üzlet. Mivel rám egy-egy futó csókon, simogatáson túl több ideje nem jutott, a vendégeit figyeltem. Nem sok vizet zavartam, de azzal, aki megszólított, illett beszédbe elegyednem. Hamar kiderült számomra, hogy úgy tekintenek rám, ahogy az aktuális, de átmeneti pasira, és ez még akkor sem zavart, ha éppen előző barátok miattam jöttek rá, hogy már csak exek. Meg voltak számlálva a napjaim. Fel kellett rá készülnöm, hogy hamarosan el kell mennem, és azt is tudtam, hogy Éva nem fog kidobni, nekem kell rájönnöm, mikor járt le az időm. Albréletet kellett keresnem, de képtelen voltam a lány rutinjából kiszabadulni. Azt a két-három órát, amíg képes lettem volna ügyeket intézni, vele tölthettem, és vele is akartam tölteni. Felhívtam hát egy barátomat, aki ismerte a helyzetemet, hogy intézzon nekem lakást Budapesten. Persze, nem olyan barát volt, aki érdek nélkül segít, de legalább nem játszotta el az ellenkezőjét. Két-három hét múlva, amikor Éva mellékesen és természetesen, tehát egyelőre nem a lekoptatás szándékával megkérdezte,

hol lakom, már tudtam mondani egy címet, bár akkor a lakásban még egyszer sem jártam. A kulcsokat, kódokat megkaptam, így Évának azt javasolhattam egy nap, látogassunk el oda, őszintén és tömören elmeséltem neki, mi történt velem az elmúlt hetekben. Elnéztünk hát a minigarzonba, de pár percnél tovább nem bírta az egyébként igényesen berendezett kis zugot, hozzá volt szokva a tágas terekhez, gyorsan vissza is sétáltunk az ő lakásába.

– Ma elkényeztetlek – mondta a visszavezető sétán, és nem tudom, azért mondta-e, mert felfogta, hogy éppen kényszerpályán mozgok, és minden szempontból kiszolgáltatott vagyok, vagy egyszerűen csak hiányzott neki is a szex. Abból ugyanis kevés volt. Mire magunkra maradtunk, olyan fáradtak voltunk, hogy ágyba zuhantunk, és aludtunk másnap tízig. Nekem akkor az is gyógyító volt, hogy éreztem a testmelegét, és átölélhettem. Eleinte még erőltettem ilyenkor is a szeretkezéseket, mert drogoktól felajzva tudott volna nagyon jó is lenni, de amikor észrevettem, hogy háton fekvé, széttett lábakkal elaludt, miközben igyekeztem kielégíteni, lemondtam erről a furcsa élményről. De aznap éjjel tényleg elkényeztetett, kettő körül kitessékelt mindenkit, aki ott ragadt, kulcsra zárta az ajtót, behívott a fürdőbe, hogy zuhanyozzunk együtt, úgy mozgott, mint egy kígyó, feltette az egyik lábát a kád szélére, előrehajolt, a fejét hátrafordította, és mosolyogva, félreérthetetlenül kínálta formás fenekét. Az ágyban is folytattuk, nem hagyta, hogy én mozogjak, a hátamra fektetett, vékony, finom ujjával megmasszírozott, és szégyen nélkül nyúlált olyan helyekre és úgy, ahogy és ahová talán csak férfiak szoktak. Hagytam neki. Hagytam magamnak.

Éreztem, hogy ez afféle búcsúszeretkezés volt, hadd legyenek róla jó emlékeim, és bár maradhattam volna még, amíg akarok, másnap elkezdtem figyelni a vendégeit, vajon melyikhez tudnék csatlakozni, egyedül képtelen voltam elszabadulni tőle. Nem volt könnyű dolgom, a kuncsaftok többnyire ijesztőek voltak. Felszínesek vagy rémültek, nem ritkán erőszakosak, mindenkinek nagy-nagy szüksége volt a fűre, spurira – a legtöbben ezeket keresték. De a legrosszabbak a hízelgők voltak. Sok nap telt el, mire megérkezett valaki, aki árnyalt, illedelmes, mégis bátran öntudatos és türelmes volt. Nagyjából velem egyidős fiú. Zolinak nem kellett sokat magyarázkodni, leültem mellé a földre, és pár mondat után megkértem, hogy ne menjen el nélkülem, itt ragadtam több hete, és bár jól érzem magam Évával, el kell mennem.

– Összebarátkoztatok? – kérdezte Éva mosolyogva. – Ti tényleg összeillettek.

Zoli buli előtt ugrott be fűért, aznap este már együtt szórakoztunk valami pincelabirintusban, a 47-es villamos budai végállomásán jóval túl.

11.

A csütörtöki matekóráról Juli általában késett, olyankor voltak a vezetési gyakorlatai. Általában mosolyogva érkezett. Rozika néni, aki a legkisebb rendbontást sem tűrte, csak intett, üljön le, próbáljon felzárkózni. Úgy látszik, a jogosítvány fontos dolog. Tíz évvel később én is eljártam tanfolyamra, de bosszantott a KRESZ, képtelen voltam figyelni, életemben először úgy ültem a padok mögött, mint egy rossz tanuló, nem tudtam rögtön a válaszokat, és akkor sem mindig jól. Végül is úgy döntöttem, autót, ténylegesen, nem fogok vezetni soha. Az ablak felőli padosor első székén ültem, Lityó mellett, csak a táblára, a tanárookra figyelhettem. Az iskolában engem csak a tananyag érdekelt. Ami sosem volt elég bonyolult ahhoz, hogy teljesen lekössön. Elég időm jutott rá, hogy Edinát nézhessem, milyen szép és milyen ijedt – főleg matekórákon. Előtte ült Juli. Sokszor azt hitte, őt bámulom szomorú, vágyakozó tekintettel. Rám kacintott néha, vagy felhúzta a szemöldökét. Tudtam, hogy ilyen is tud

lenni: gúnyos, megvető, kacérkodó, de akkor, tizenhét évesen, nem tudtam eldönteni, éppen hogyan viselkedik. Még egy évet kellett várni, hogy megértsem. Mivel én nem léptem, lépett ő. Szülei Trabantjában vette el a szüzességem.

És most itt állunk Budapesten, a Budakeszi úton, kapaszkodnak felfelé a buszok, tizenöt év telt el. A bíróság kimondta a válást. Egyelőre nyugodtan fogadom. A válást is, a házasságot is ő akarta. Van két fiunk. Megölel, hagyom. Sír. Beszáll az Opelbe, én még mindig nem tudok vezetni, de a kocsi én vettem, az övé lett, ahogy minden. A válások terén igen tapasztalt rokonai alapos, kíméletlen, ismerős valóperes ügyvédek által előkészített szerződést írtattak alá velem. Miközben buszra várok, hogy én is bejussak valahogy a városba, a 13. kerületi albérletembe, azon gondolkodom, vajon engem miért nem kérdezett meg senki, hogy mit akarok és hogyan. Edina pár nap múlva megkeres, éppen Budapesten jár, feljön hatodik emeleti lakásomba, végre fekdüjünk le, félmeztelenül ül a szoba közepén, miért nem csinálók már vele semmit, hiszen 17 éves korunk óta hajtom, zaklatom, és még csak a kezét sem fogtam meg soha. A barátnőjét vettem feleségül. Kéri, hogy öleljem át, de nem ölelem. A melleit nézem, hogy ezek bizony olyanok, amilyennek elképzeltem őket kamaszkoromban. Szomorúan megy el tőlem, pár perccel később követem, talán beérem, de útközben lemondok róla, sétálgatok a már alaposan kiismert városban, és unottan leülök a Ferenciek buszmegállójában. Csak rutinból. Ha felszállnék a hetes buszra, hazavinne a gyerekekhez.

12.

Már a boldogság mezsgyéjén, ahonnan indult a családunk (rossz irányba), azt hallgattam, hogy ha nagy a baj, nem kell feltétlenül elviselni, végül adott a lehetőség: megöliheted magad. A méltóság megőrzése fontosabb a legtöbb kötelességnél. Feri bátyám, aki öregségére lesántult, és bottal járkált a faluban élete utolsó tíz évében, példát is mutatott: amikor a kórházban arra ébredt, hogy levágták mindkét lábát, feladta az életet. Nem két sóhajjal. Csendben őrjöngött, csapta-verte magát, mígnem meghalt. Anyám az utolsó pillanatáig egy zacskó gyógyszert őrizgetett a párnája alatt, *ha úgy alakulna*. Nem úgy alakult. Én azonban a sok rontás után, tudván, hogy hamarosan el fogunk válni, azt éreztem, hogy nekem már úgy alakult. Sokkal jobban akartam intézni, mint kamaszkori kísérleteimet. Legalább úgy, mint az érettségit. Hajtogassam össze a ruháimat, és merüljek alá én is a Büdösbe? Ma ez máshogy megy, gondoltam magamban, ahogy szépen kiraktam az íróasztalom közepére a bankkártyáimat, szerződéseket, jelszavakat, és egy előre megírt meghatalmazást. Félkész írásaimat, levelezéseimet kitöröltem a gépemből. A halom felett nem a kucsmám, lenyomtatva egy nagy kővel, hanem a mobiltelefonom lepintelenítve. Just for last fun, elindultam életem utolsó felolvasóestjére. Se lát, se hall, gyalog. Az Oktogonon túl utánam kiáltott Andris.

– Mi a baj? – kérdezte akkori, egyetlen valódi barátom.

Szóval látszik rajtam. Azt gondoltam, hogy az ilyen jellegű, végső döntések után kitisztul az ember érzékelése, fényesebb lesz a fény, hangosabb a hang, észreveszed a madarakat, eltűnnek a szemedből a kollagénrostok. De úgy látszik, csak bejedsz. Hazudni a barátomnak nem akartam.

– Úgyis tudod.

– Ma este buliznunk kell! Berúgunk!

– Tudod, hogy én nem iszom.

– Tudom. De csak a ma estét add nekem, én mondom meg, mit csináljunk, és ha holnap is azt akarod, amit ma, engedlek...

Megbeszéltük, hogy egy óra múlva értem jön, nekem ott a felolvasás, neki meg haza kell vinnie az apja kocsját.

A színházteremben szokatlanul sok és sokfajta fiatal ült. Kötelező órára érkeztünk Jánossal. Ő rutinosan kezelte a színésznövendékeket, ahogy általában mindent. Meghallgattunk pár versmondást, gesztusokat, hanglejtéseket, technikákat – semmi eredetit. Hát, ez az élmény nem segít rajtam, gondoltam.

A körútnak ezen a szakaszán már kétszer estem szerelembe. A kétszínű szemű zsidó lány kihívó szégyenlőssége kapott meg, a titkárnőnek meg a testalkata, olyan vékony volt, mint anyám, és arányos, alacsony. A legszűkebb hüvelyű nő, akivel szeretkeztem. Komolyan oda kellett figyelni, nehogy korán élvezzek el, körúti irodában, az asztalra döntve tettem magamévá, miután már mindenki hazament. Inkább ő tett magáévá: túl sokat váraкоztam, beszélgetni lett volna kedvem, de ő kezébe vette az irányítást, levetkőztetett és magába húzott. Éreztem, ahogy a bordázott hüvelyfalát szándékosan összehúzza és ernyeszti, és közben perisztaltikusan mozgatja, ahogy az ember nyel. Le akart nyűgözni a képességeivel, és sikerült is neki. Feltétlenül szeretkezni akart, ugyanis a férje hónapok óta nem feküdt le vele.

– Ne élvezz belém! – kérte, de közben a fenekét az ágyékomhoz nyomta.

Az a fajta nő volt, aki a száját a rúzsánál valamivel erősebb árnyalattal rajzolta körbe. Kurvász. A gyönyörű zsidó lány azonban nem. Miután szakítottam vele, pár hét múlva levelet írt, hogy köszöni, megszerette a szopást, és elmesélte a legfrissebb élményét. Önudorral néztem a kíváncsan szép, csillogó tekintetű színésznövendék lányok sorát. Ugyan merevedésem még volt, ahogy volt szeretőimre gondoltam, de próbáltam jelentéktelen, unalmas költőnek tűnni, nehogy aznap éjjel valamelyikük ágyában kössek ki. Színésznő és költő nehezen kerüli el egymást. János megnyugodva vette tudomásul, hogy az est után rögtön otthagytam, többször próbált már letiltani nőkről, a házasság szentségét emlegette, és nekem nem volt erőm elmagyarázni, hogy ez nálunk cseppet sem olyan szövetség, mint az övék. Nekem nem kellett szégyellnem, ha pornóképeket nézegetek a neten, Juli sosem volt féltékeny, szabadosan éltünk, nem ritkán hármásban-négyesben szeretkeztünk arra alkalmas ismerőseinkkel.

Andris már várt az Oktogonon, a Burger King előtt. A Fészekbe mentünk. A legnagyobb megdöbbenésemre nemcsak mi. A színésznövendékek is. És újra ott álltam a fehér pulóveres, visszahúzódó és a túlsminkelt, magabiztos lány között, akikre már korábban, a színházteremben is felfigyeltem. A fehér pulóveres ivőversenyre hívtak. Természetesen ő nyert. De ha esélyem lett volna, akkor is hagyom. Andris önfeledten táncolt, figyeltük, milyen jól. Elgondolkodtam rajta, hol tanulhatott meg ilyen pópecül mozogni. Zénész volt, nem lepott meg, de azt azért láttam, hogy a táncban komoly gyakorlata van. Ezeket a mozdulatokat tanulni kell. Egy egészen másfajta kamaszkor rémlett fel előttem, mint amilyen az enyém volt. Nekem könnyögött anyám, hogy ne csak olvassak mindig, menjek diszkóba, egy alkalommal még óvszert is adott a kezembe, gyanítom, a zűrös életű bátyámtól szerezte. És akkor ismertem fel, hogy anyám ugyanolyan fehér pulóvert hordott élete utolsó hónapjaiban, mint amilyet a velem versenyt ivó lány, Tilda viselt. Hazakísértem, még erősen spiccesen, kicsit gyerekes módszerrel szereztem meg a telefonszámát. Elvettem a retiküljét, hogy addig nem adom vissza, míg meg nem mondja, de rögtön kitepte a kezemből,

és elszaladt. De pár méter után még visszafordult, és mondta a számokat. Nem tudhatta, hogy elsőre, örökre megjegyzem. Színeket, hangulatokat, mozdulatokat jelentő sorozatot cseppet sem esett nehezemre bevésni.

Pár órás várakozás után az első busszal Egerbe utaztam, a Minaret szállóban vettem ki egy szobát, ott akartam megőlni magam. Az etikus öngyilkosságról szóló könyvben olvastam, hogy a környezet számára ez a legkevésbé traumatikus élmény. Fürdőkád, nyugtatók és hosszanti érvfelvágások a karokon és a combok belső felén. Aludtam egy keveset, másnap tovább akartam utazni Csernellybe, hogy utoljára üldögéljek kicsit anyám sírja mellett. De valamiért még adtam egy esélyt annak, hogy Tildával is beszéljek. Felhívtam. Ő is Egerben volt, két-három percre a főtéri áruháztól, ahonnan telefonáltam. Ugyanúgy meglepődött, mint én. Kértem, hogy találkozzunk.

– Te követtél?

– Azt se tudtam, hogy egri vagy.

Piros rózsás, hosszú szoknyában suhant, egyszerre volt örömmel teli zavarban és felháborodva. A nap sütött, 21 éves egri színészlány és 31 éves ózdi, hamarosan elváló, kétygeres költő beszélget egymással az egri vár falai alatt – meg volt a dolog írva. Rohantunk a végzetünkbe. Letettem az öngyilkosságról, és elhatároztam, követem, bárhova is megy. Másnap együtt ültünk a Népkertben egy padon, amikor megcsörrent a telefonja, Juli keregett. Andristól tudta meg, hogy előző éjszaka együtt maradtunk, de én nem mentem haza, attól fél, öngyilkos lettem, mert minden értékemet, még a telefonomat is hátrahagytam. Arra kértem Tildát, tagadjon le.

13.

Úgy tűnt, Krakkó az én városom lesz. Tetszetek az épületek, az illatok, az óváros, a külváros, a belváros – Polával rajongtunk egymásért. Esténként úgy aludtunk el, hogy a meztelen hasamat simogatta és csókolgatta, ő még ilyen szépet sosem látott, fürdettük egymást, mint önfeledt gyerekek, és esténként titokban (bár nem kellett volna titkolóznunk senki előtt) egy-egy pohár Napoleon konyakot loptunk a nővérétől, meg lefekvés előtt, hogy tovább bírjuk a szeretkezéseket. Halmozott orgazmusok fáradtságában aludtunk el. Nappal állandósult mosollyal sétálgattunk, és intéztük a kisebb-nagyobb kötelességeinket. El-elbújtunk a zsidó negyed fái mögött, hogy csókolózzunk, Pola kicsit szégyenlős volt, de kipirosultan fogadta arcátlanságaimat: ki-kihámoztam a nadrágjából, hogy kockáztatva a lebukást, belenyaljak pár rövidet az ölébe. Minden utunk után bugyit kellett cserélnie, annyira szétáztattam izgatásaimmal. Megfeledkeztem a kihűlt, szeretkezésmentes házasságomról, és ha néha mégis eszembe jutott, ő csak nyugtatott, és reményteli jövőnket tervezte. A nővére hamarosan elköltözik a barátjával, épül a házuk, és akkor miénk az egész lakás, aminek a rezsije alacsony, és nagyon jó helyen van, közel a városszéli tó, a közlekedés remek, Pola fordítóként és tolmácként dolgozik több helyen, mivel öt nyelven beszél folyékonyan, köztük a magyar, én pedig továbbra is dolgozhatok otthonról programozóként, és írhatok is, mert írnom kell, sokkal többet, mint eddig.

A boldogság kellős közepén, minden szégyenkezés és ellenézés nélkül feküdtünk, ébredtünk. Annak látszódtunk, aminek akartunk, és amik valóban voltunk.

Fordítótáborban ismerkedtünk meg. A fordítók többsége lány volt, sportpályák lelátóira emlékeztető padosorokban ültek, három emelet magasán. Többnyire könnyű ruhákban,

melegítőben, sportcipőben. Egyetlen lány volt, aki széken ült, bal oldalon, tetőtől talpig piros ruhában, elegáns magassarkúban. Én voltam a vendég, akit a szervezők az írásról és a könyveiről kérdezgettek. Nem tudtam másra figyelni, csak rá. A többiek túl messze voltak, nem láthattam rendesen az arcukat, már sötétedni kezdett, rendesen csak mi voltunk megvilágítva, akik lent ültünk. A beszélgetés után rögtön eltűnt, átöltözött, és jött is vissza. Nem tudom, fel akarta-e hívni magára a figyelmet, vagy csak szerencsétlenül sikerült ez a kiöltözés, de észrevettem, oda is léptem hozzá rögtön, ahogy lehetett.

– Töltsük együtt az időt! – nagyon szélesen mosolygott.

Egy-két óra múlva már táncoltunk a sötétben, fűvön, walkmanből hallgattunk zenét, az egyik fülhallgató az ő fülében, a másik az enyémben. És természetesen bekapcsolt az automata öntöző, átázott mindkettőnk ruhája, és én kíváncsian nézegettem előbukkanó idomait, de illedelmesen nem nyúltam hozzájuk. Megcsókoltam, szorosan átölelve, hadd érezze a merevedésemet.

Az egész nyarat együtt töltöttük, albéletet vett ki Budapesten, azt is terveztük, hogy majd együtt, de okosabbnak tűnt Krakkóba költözni, ahol közös lakása volt a nővérel. Az elköltözése napjáig éreztem benne valami elfojtottságot, amit nem tudtam mivel magyarázni. Azt hittem, az a baj, hogy megint egy nősférfival jött össze, az előző barátja is ilyen volt, és traumatikus volt számára. És mesélte is, hogy többé nem akar szerető lenni. Ősz elején költözött vissza Krakkóba, segítettem neki a pakolásban, úgy terveztük, hogy én később megyek utána. Már minden táskát, bőröndöt bepakoltunk az utcán várakozó taxi-ba, amikor ránk tört a vágy, hogy utoljára szeretkezzünk. Az asztalra ültettem, felhúztam a lábait, és mivel sietnünk kellett, pár másodperc alatt kielégültünk mind a ketten. Ljedtséget és ernyedséget egyszerre láttam a szemeiben: nedves orgazmusa eláztatta a ruháimat. Csókot nyomtam a szájára, hogy ne aggódjon, nincs semmi baj.

– Nem kellett volna titkolnod. Megyek utánad.

Pár óra alvás után, négy óra körül csörgött a telefonom. Pola még aludt, Juli keresett.

– Gyere haza, kellesz a gyerekeknek. Gyere haza!

Gondterhelten ültem az ágy szélén, meztelenül, vívódtam. Pola is felébredt, nem kérdezett semmit, tudta, mi történt, teát főzött, tojást sütött, hagyta, hogy gondolkozzak. Kellek a gyerekeknek, Polának is kellek. Ő volt az egyetlen nő, aki mellett azt éreztem, hogy az is fontos, velem mi történik, én mit szeretnék, és nem csak azzal törődöm, mit várnak el tőlem. Arra is marad időnk, hogy meglepődjek, hagyhatom magam elkényeztetni, mert tudom, még azzal sem sérül semmi, nemcsak magamra számíthatok, hanem a társamra is. Neki is vannak ötletei, ereje, kedvessége, és magával is törődik, törődhetek hát magammal én is. Zúgott a fejem. Hol önzéssel, hol az önzetlenség önzésével vádoltam magam. Kellek a gyerekeknek.

– Ne menj hazal! Te is tudod, hogy csak elesettségében hív. Tudom, hogy most nehéz neked, de idővel a gyerekek ide is kijöhetnek, megbékültök, és nekik is jót tesz, ha boldognak látják az apjukat, és nem azt kell figyelniük, hogyan szenvedsz és mennyit. Akaratlanul is minta nekik, hogy depressziósan, gyógyszereket szedve fekszel és dolgozol, és képzeld el, felnőtt korukban milyen sokat jelentene nekik, ha arra emlékezhetnének, hogy boldogan jársz-kelsz a világban. Maradj velem, édes!

Arra figyeltem, hogyan ejti a magyar a hangot. Sokat vitatkoztunk a nyelven, főleg az angol miatt, amit én sehogy sem akartam megszeretni, és ha csak lehetett, nem szólaltam

meg angolul. Pola próbált velem gyakorolni akkor is, amikor nem kellett, hogy a nővérel és barátjával folyékonyabban kommunikálhassak. Volt, amikor felcsattant, miért nem tudom már megjegyezni, hogy a *w dupla ú* és nem *vé* – a magyarok képtelenek ezt a hangot kiejteni, mi ebben az olyan nehéz. Elmagyaráztam neki, hogy a magyar logika szerint mi. És érveltem, hogy kár ilyesmit számonkérni bárkin, a nyelveket használni kell, a pontosság mellékes. Itt van például az *ó* magyar a hangja, az sem pontos, de én sose szólnék miatta. Csodálkozva kérdezte, hogyhogy nem pontos. Hát, nem az az a, amit mi, magyarok kiejtünk. Nagyon kevesen képesek azt rendesen kiejteni. Megértette, és onnantól gyakorolta, míg tökéletes nem lett. Csak akkor tért vissza a nyíltabb á-khoz, amikor indulatos lett vagy félt.

– Megint nyíltak az a-id – átöleltem, megnyugtattam, visszacsábítottam az ágyba, és addig simogattam, míg el nem aludt. Sokáig nézegettem az arcát, simogattam a fültövét, végighúztam meleg tenyerem a gerincén, pihentettem a fenekén, és melléfeküdtem, tenyeremet a hasára tettem. Abban a pillanatban belém csapott valami indokolatlan félelem: ez a nő nem fog nekem gyereket szülni soha. Mindig kerültük ezt a témát, a gyerekekkel nehezen tudott mit kezdeni, sose hallottam, hogy dicsérte volna őket, és mintha terhes nővére egyre növekvő pocakja is inkább aggodalommal és elégedetlenséggel töltötte volna el. Hirtelen sok zavart helyzet kitisztult előttem. Legalábbis azt akartam hinni. Hamar lelepleztem magam, hogy csak indokot keresek, miért menjek haza. Valójában fogalmam sem volt, Pola akart-e gyereket, vagy sem. Kellek a gyerekeknek.

Csendben összekészültem, a legtöbb dolgom otthagytam, nem akartam felébreszteni a lányt. Sunyin, búcsúszó nélkül indultam el, kisurrantam a lakásból. Kellek a gyerekeknek. Villamos, vonat – minden éppen időben érkezett, indult. Lefizettem a kalauzt, hogy csak egyedül legyek a hálókocsiban, aludnom kellett, zúgott a fejem. Még mielőtt elindult volna a szerelvény, lehúztam az ablakot, mélyeket lélegeztem a hideg, még mindig hajnali levegőből. És akkor láttam meg a peronon Polát. Mozdulatlanul állt, a karjai lógtak, engem nézett. Csak nézett. A vonat elindult, és ő csak nézett, nézett.

SZÁRAZ MIKLÓS GYÖRGY

— kisregény — TIBETI SZÉL

Hét

A felhőtlen égen forró ezüstként fénylett a nap. Elnyúlt a parti fövényen, nedves szempillái közül hunyorogva nézte az ég mélyén reszkető ezüst korongot, amiről tudta, hogy egy tűzgömb az űrben. Haja szála sem görbült, mert amikor észrevette, hogy a hajót vontató öszvérek megtorpannak, és a hajtók ordibálásából megsejtette, ami nem sokkal később be is következett, akkor lehúzta és a tarisznyájába gyúrte rongyos gönceit. Nyugodtan figyelte, ahogy az öszvérek küzdenek, nekifeszülnek a hámnak, úgy belefekszenek, hogy orruk megérinti a sárga földet, mégis hátrafelé csúsznak, seggükre ülni kényszerítik őket a feszülő kötelek. A hajó vergődött a zöld

hullámok közt, egy tapodtat sem haladt, csak a víz rohant mellette, és ha nem pillantott ki a partra, akár azt is hihette, eszeveszetten száguldanak. Ilyen zöld folyót még soha nem látott. A kristálytisza, áttetsző víz folyton változó buckáit és dombjait, éleit és hasadékait nem érezte fenyegetőnek. Ilyen ragyogó vízben nem is lehet meghalni, gondolta. Körülötte az emberek rémülten kapaszkodtak, ki mibe tudott, a kifeszített jakszőr kötelekbe és pányvákba, a hajó peremébe, egymásba. Nem sikoltoztak, meredt szemmel figyelték a víz erejével és a homokkal küszködő öszvéreket, asszonyok és férfiak, mind némán, feketén, sötét arccal, hajukban ezüstbe foglalt vörös és kék kövek, jáspis, türkiz, nyakukban széles láncok, csuklójukon karperecek, a férfiak övében díszes török, hiszen ünnepre indultak. A víz sistergett, csapkodott, néha felsírt egy-egy gyerek, a hajó szíjai nyikorogtak, a part felől a hajtók kurjongatása hallatszott. Nem félt a víztől, és csodálta ezeket az embereket, akik láthatóan rettegtek, mégis elszánták magukat, hogy átkelnek egyik partról a másikra. Nem a bátorságukért tisztelte őket, hanem a hitükért, és amikor maga is beszállt a hajóba, elgondolkodott rajta, hogy vajon nem éppen az-e a bátorság: a bizalom, tudni és elfogadni, hogy nem történhet másként, mint ahogy történni fog.

Tudta, vagy inkább számolt vele, hogy ha az öszvérek nem bírják tovább, ha ledönti őket a lábukról a fehér habot tajtékozó, fortyogó erő, mely ott hánykódik a talpa alatt, akkor a hajcsárok nem tehetnek mást, elvágják a pányvákat, hogy mentsek az állatokat, és a hajókban szorongóknak nem marad más reményük, mint a két part közt feszülő kötél, ami édeskevé. Azt is végiggondolta, már a beszállás pillanatában eldöntötte, hogy ha elérkezik az ideje, ha borul vagy vízzel telik meg és süllyed a hajó, akkor nem vár, hanem azonnal ugrik, mert egyedül több esélye lehet.

Parázslott a bőrén, olyan hideg volt a víz, aztán nem érzett sem hideget, sem parazsat, csak azt a puha és ellenállhatatlan erőt, ami megforgatta és vitte magával, húzta és tolt, néha megráncigálta, és ő nem küzdött vele, meg sem próbálta legyőzni, de még csak ellenállni sem igyekezett, hagyta, hogy sodorja magával, kóstolgassa, aztán kiköpje a partra. Négykézláb odébb mászott, aztán hanyatt dőlt, elterült a bársonyos homokon, nedves szempillái közül hunyorogva nézte a felhőtlen égen reszkető ezüst korongot, hallgatta a folyót és a távoli ordítózást, kolompolást, dobok tompa buffogását, álomszerű lebegés volt ez, a hangok foszlányokban jutottak el hozzá, mintha nem is kívülről hallaná őket, hanem a fejében keletkeznének, onnan próbálnának kitörni a világba. A szíve dübögött, mint egy degeszre tömött zsákban, mélyen bent a mellkasában. Az öszvérhajcsárok üvöltése, a menteni igyekvők figyelmeztető kurjantásai meg valami artikulátlan bömbölés, gőzkürt szakadozott süvöltéséhez hasonló, sosem találkozott vele, nem ismeri, de később majd sokszor hallja a vadszamár kétségbeesett nyerítését, aztán megint a kolompok repedtfazék-kongása, csengők csicsergése, távoli dobok és a szív szapora dübörgése, kürtök nyivorgása...

Lehunyta a szemét, a napfény sárgászörsően izzott belül a szemhéján, teleszívta a tüdejét, igyekezett szabályosra fogni a lélegzését, és nem az jutott eszébe, hogy él, hanem hogy még csak vizet sem nyelt, és hogy vajon tényleg sárkányokat látott-e az égen, mert ahogy a víz lenyomta, aztán feldobta és meg-megforgatta, lobogó farkú szörnyeket látott fenn az égen, sok száz és ezer színes sárkányt, és nem tudta, vajon a szeme káprázott-e, vagy az elméje játszott vele rémületében.

És én még azt hittem, mondta magában, hogy meg sem ijedtem.

A szíve erősen és szaporán vert, de már nem dörömbölt a bordáin, és amikor az jutott eszébe, hogy vajon megérkezett-e, tényleg ott van-e, ahová érkezni szeretett volna, akkor a

sárgászöld derengés elsötétült, és ahogy kinyitotta a szemét, egy fölébe hajló arcot látott, vagy inkább csak egy fej sötét árnyát a szikrázó ezüst korong előtt.

– Hol vagyok? – kérdezte tőle, és tényleg megijedhetett, még ha nem is vette észre, mert magyarul kérdezte.

– Ne mozogj – mondta az árny. – Megnézem, nem törött-e csontod. Dönkar vagyok.

Nyolc

Dzsampal Gyaco, le sem véve szeméről a messzelátót, szolgálért kiáltott. Semmi nem történt. Megint kiáltott, majd hogy senki nem felelt, toppantott, leeresztette a távcövet, és a vezető tanítóját, Szangje Punszogot szólította, végül türelmét veszítve beszaladt a napfényes tetőterasról a mécsesektől fojtogató levegőjű terembe. Kevés idő múltán, legyen tíz perc, vagy inkább egy jakvajás tea kényelmes elfogyasztásának ideje, a Potala nyugati oldalán, a Félholdtorony alatti rejtett kiskapun kilépett egy szolgál, és elindult a Söl falut elkerülő gyalogúton a folyó felé. Nem nézett fel a magasban csapkodó-verdeső sárkányokra, sietett, néha úgy nekilódult, hogy szinte futott. Nyomában, alaposan lemaradva, hanyatt-homlok loholt vagy tíz-tizenöt másik szolgál.

Kilenc

(Dönkar meséje)

Akkor történt, amikor a világ még fiatal és csodálatos hely volt, kéken ragyogott az ég, gyapjas felhők simogatták a hegyeket és a gabonátblákat, az emberek és az állatok békében éltek, és értették egymás beszédét. Történt, hogy egy gondtalan szegény ember, akinek soha semmije sem volt a testén hordott göncein és a szép emlékein kívül, talált egy zsák árpát. Jó nagy zsák volt, majd szétrepedt az egészséges gabonaszemekről. Örült az ember, törni kezdte a fejét, mit kezdjen a kincsével. Először úgy határozott, hogy elveti az árpát. Jó lesz, gondolta, aratáskor minden árpaszemre tízet kapok vissza. Hosszas fejtörés után mégis inkább úgy döntött, hogy megőrleti a szemeteket. Jó lesz, gondolta, a lisztet magam élelem fel, így egy szem semvész majd kárba. Ez sem tetszett neki. Legjobb lesz, ha elviszem a piacra, és bögrénként adok túl rajta. Ebben aztán megnyugodott. De addig is hová rejthetné a kincsét, hogy egér, patkány, szárnyas meg ne dézsmálja, tolvaj el ne orozza tőle? Vállára vette a nehéz zsákot, és elindult. Cipelte, cipelte, és egyre azon aggódott, hogy hogyan telik majd az éjszaka. Elérkezett egy patakig. Kövecses, jéghideg, rohanó vízü patak volt. Az ember máskor örült az ilyen pataknak, lehajolt hozzá, szomját oltotta, aztán átugrotta, vagy vidáman átlábolt rajta. Most gondban volt. Azon próbódott, mit tegyen, hogy a gabonája száraz maradjon, miként keljen át a túlpartra. Végül a patak megsajnálta, és azt mondta neki: „Gyere nyugodtan, nem esik bajod sem neked, sem az árpádnak.” Az ember a túlparton megpihent, aztán nehéz terhét a vállára véve ismét nekivágott az ösvénynek. Ballagott, ballagott, törte a fejét, hogy ha majd álmra tér, hová dugja, hová rejtsa a kincsét, hogy egér, patkány, szárnyas meg ne dézsmálja, tolvaj el ne orozza tőle. Elérkezett egy mély szakadékhoz, melyen keskeny bürü, jakszőr kötelekből és ág-bogakból összeványolt, lélekveszejtő hidacska ívelt által. Máskor nem habozott a szegény ember, mosolyogva átcsellengett a szédítő mélység fölött, de most, súlyos terhével a vállán, most nyomasztotta a felelősség. Mi van, ha leszakad a híd? Ő még talán túlélheti, megkapasz-

kodik a szakadó kötélben, vízbe pottyán, de az árpája bizonyosan odavész, szerteszóródik. Töprengett, tépelődött, amikor a híd így szólt: „Gyere nyugodtan, nem esik bajod sem neked, sem a zsáknak.” Átövakodott az ember, ment, ballagott tovább, mikor aztán szürkülni kezdett, csatlakozott hozzá egy szellem. Megijedt az ember, de nem mutatta a félelmét. Mentek egymás mellett, aztán a szellem megkérdezte az embert, mi az, amitől a legjobban fél. Majd kihűlt a teste rémületében, de azért csak cipelte a zsákot az ember, és azt felelte, hogy olyan dolgot nem ismer, amitől félne. Aztán visszakérdezett, hogy a szellem vajon mitől fél a legjobban. Az nem gondolkodott a válaszon, nyomban rávágtá, hogy ő mindentől fél, és mindentől egyformán, de ha mindenképp választania kell, akkor legjobban a széltől fél, ami észrevétlenül suhan a gabonatóblák felett. Azzal eltűnt, mint akit elnyelt a föld. Az ember kutyagolt tovább, és mikor az arany tűzkristály korongja alábu-kott a hegyek mögött, egy falu pislákoló fényeit pillantotta meg a távolban. Nem megyek oda éjszaka, gondolta. Megkívánhatják, ami az enyém, és a sötétben könnyen eltehetnek láb alól. Inkább itt töltöm az éjszakát, biztonságban, egyedül, és holnap reggel, napvilágnál megyek be a faluba. Letette a terhét a földre, és ismét azon törte a fejét, hogy miként óvja meg a vagyonát. Ha az útszélen fekszem le, későn járók vagy rosszban sántikálók botlanak belém, és arra ébredek, hogy semmim sincsen. Ha odább megyek, és ráfekszem a zsákra, alulról kóstolgtatják a férgek és rágcsálók. Távolabb magányos vén fát vett észre a sziklás tájban. Az jó lesz, gondolta az ember. Felakasztom a zsákot a fejem fölé az övemmel, és nyugodtan alhatok. Így is tett. Elheveredett a fa alatt, egy követ tett párnául a tarkója alá, és fáradtan, de elégedetten sóhajtott, aztán elnyomta az álom. Fel-felriadt, ám olyankor elég volt felpillantania, és megnyugodott, látva, hogy minden rendben van. Éjfél is elmúlt már, az Égi Kutya csillagösvénye szélesen terült el az égen, az ember mélyen aludt, mit sem tudott róla, hogy a gabonatóblák felől könnyű szél suhan a kopár sziklafennsík fölé. Nem hallotta azt sem, hogy az ág megreccsen...

– A súlyos zsák lezuhan, és az embert agyoncsapja.

Dönkar nem felel. Gyakran előfordul vele, hogy elgondolkodik, olyankor mintha kiesne az időből, mintha idegen világba nyerne bepillantást, vagy inkább az idegen világ nyerne bepillantást az ő agyába. Amióta az eszét tudja, tapasztalja ezeket a perceket, várja őket, ajándéknak tekinti, hiszen olyasmit tapasztal meg általuk, ami szokatlan, ami megmozgatja az elméjét. Most azon tűnődik, hogy az ember vajon elrontott-e valamit. Hogy megmosolyognivaló vagy szánnivaló inkább. Egy kifejezést keres. Egy szót, ami kifejezhetné azt, amire gondol. Érti, hogy létezik az a szó, talán valahol máshol, messzi országokban, ahol tornyokban élnek az emberek, vagy buborékokban a víz alatt. A bőrük színe más, fekete vagy vörös, mint a réz. Vagy talán fehér. Ott létezik egy szó arra, ami most megkörnyékezte, és amivel nehezen birkózik az agya, mert abban sem lehet egészen biztos, hogy létező valami az, amire gondol. Elrontott valamit az az ember? Tehetett volna valamit másként? Kellott volna valamit tennie, amit elmulasztott? Vagy éppen az volt a mulasztás, amit tett? Mit kellett volna nem tennie? Ha nem vásott kötél vagy kiszáradt ág, akkor skorpió, patkány vagy halálos mérgű kígyó. Égszakadás, földindulás, villámcsapás, gyilkos haramia... Mennyi eszköz. Megszámálhatatlan, rengeteg sok, elképzelhetetlenül sok. Csak a gyermek gondolhatja, hogy szembeszállhat azzal, ami lesz. És mégis keresi azt a szót, azt a kifejezést, amire úgy gondol most, mint a vastüskére, a fekete, súlyos ékre, melyet a nagyapja vert a kövekbe és a farönkökbe, hogy széjjelrepassze azokat, úgy gondol arra a valamire, ami talán nem is

létezik, vagy amit valahol messze, idegen országokban, sosem látott városokban minden nap használnak, többször is kimondanak, nevetve vagy elkeseredetten, dühtől tajtékozva vagy lemondóan hivatkoznak rá, úgy gondol rá, mint egy vésőre, amit a valóság megbont-hatatlan sziklájának keskeny repedésébe illeszt, és érzi, hogy ez jó, de nem elégíti ki a kép, mert az nem maga a lényeg, valami mást keres, valami varázsszót, dehogyis!, hogy is ne!, éppen hogy egészen hétköznapi szót, valami olyan kifejezést, ami lehetővé tenné, hogy minden másképp legyen, ne úgy legyen, ahogyan lesz. Szeretné megmenteni az embert. Szeretné, ha felébredne, ha nem akasztaná fel a zsákját a fára, ha leejtette volna a hídról a szakadék mélyére, ha belefördította volna a rohanó patakba, és a víz elmosta volna a szemeket, ha meg sem találta volna a zsákot, és most vidáman szaladgálna, sokat nevetne ez a vidám, kedves és gondtalan csavargó, lányokkal incselkedne, a forrásnál lefeküdne a földre, markából kortyolná a csobogó, hűvös vizet. De nem lehet, mindezt csak akkor lehetne, ha ő, Dönkar megtalálná a szót, ha megnevezné azt a valamit, ami míg szó nincsen rá, addig nincsen.

– Igen – mondja, és elkeseredett, talán dühös is magára, a tehetetlenségére. – Igen. Agyoncsapja.

(Folytatás a következő számban)

**PETŐCZ
ANDRÁS**

ÚTKÖZBEN – A TÚLSÓ PARTRA

O.-nak Cambridge-be

Átkelni valahova, valahonnan,
megtenni az utat, és aztán meg-
pihenni, nagy-nagy lélegzetvétel,
amikor végre sikerül.

Nagy-nagy lélegzetvétel, ahogy
megállsz egy pillanatra, persze,
nem is megállás ez, hanem csak
kicsinke szusszanás, talán.

Nem tudom, hova is sietünk,
de van bennünk rohanás, van
türelmetlenség is, igen, hogy
mi végre, nem is tudom.

A cél lehet a megállás maga, de
mozdulatlanná merevedni nem
szabad, így aztán sietünk tovább,
hisz van bennünk félelem.

*Fogamban tartom, úgy viszem át.
Összeszorított fogakkal haladok,
sietek előre, és sietünk együtt
valamiféle túlsó partra.*

VAGYUNK, AKIK

O.-nak

Ha elnyugszol, akkor vége.

A futásodra kíváncsi minden,
mindenik férfi és nő, és az is,
aki nem férfi, de nem is nő,
csak éppen létezik, és emígy
keres helyet önnönmagának.

Valamiféle építkezés, ami itt.

Egyre sűrűbb a levegő, és ez,
igen, ez a sűrűsödésveszély
nagyon is problematikus, fel-
építész valamit, s körülötted
lebontják mindazt, ami vagy.

A válasz: „Prefer not to say.”

Óvatosan azzal, ami a vagydon,
ne éld fel tartalékaid, igazodni
biztosan kell, „fogadás jobbról”,
mondta a századparancsnok, és
ebben nem volt semmiféle plusz.

Mindennek vége, ha elnyugszol.

Feküdni deszkaföldes-áruhásan,
bámulni bele a sötétlő semmibe
csonttá aszottan – nem lehet cél.
Futásodra vagyunk kíváncsiak, és
szaladunk mi is szemben a széllal.

SERFŐZŐ SIMON

NEM CSUPÁN

A szelek nemcsak zúgnak,
fújnak is, csapkodnak a fák.
A kövek se csupán hevernek,
repülnek is, mikor eldobják.

A nap se csupán fényeskedik,
fel is hevül tőle a nyár.
A kutya se csak ugat,
meg is harapna, ha hagynánk.

Nem úgy a szavak,
csak a szájukat jártatják.
Hiába szeretne szólani,
szóhoz se jut az igazság.

HA ESTE

Ha megjött az este,
s az ablakon bezörgetett,
tudtam, ő járt itt,
nem valaki idegen, aki erre tévedhetett.

Ha az égdörgés rám kiáltott,
szaladtam előle hazafelé.
Szaladt a por is, nehogy elázzon,
különben napokig szárítkozhatott.

S ha este megérkezett a sötét,
lámpát gyújtottam neki.
Hisz ő sem látott semmit maga körül,
nem még én.

SZABADOS ATTILA

SÖRÉT

Végül megfőzte a fácánt.
A lé után száraz, öreg vadhús.
A lábon áttetsző bőr, gyűrött
rétegek, mint nagyanyám kezén.
Ropogó porc, szakadó inak. Anyám
szipog a gőztől, szemüvegén pára.
Nagyanyám apró, fekete gyöngyöket
köp a tányérba, az ólom tompán koccan.
Nevek helyett sörét, fémes Szentháromság.

EPER

Szedjük az epret. Nagyanyám hajlong,
nagyapám öntöz, fehér salétromot borít,
tűz a nap, dédiék a nyerset válogatják,
villanó korona hátsó fogaikon. Haláluk
kimetszés, valami gyors, azonnal távoli.

Az eper felét eladjuk, a pénzből strandra
megyünk. Nagyapám kora estére lesz
rosszul, nehezen sétál, azt hisszük, nevet,
míg bal agyféltekéjét előnti a vér. Azóta
évről évre egyre jobb az eperlekvár.

HAGYATÉK

A közjegyzőnél, mint egy kivert kutya,
öregen és gyengén ül apám, pedig
csak most múlt negyvenöt. Olvassák
a végzést: nagyanyám földi ingóságai
és a tartozások, amiket hagyott. *Így és
ezért* – felemeli két kezét a közjegyző,
akár egy egyiptomi pap, mérleggel
magyarázza, hogy ez meg ez itt maradt.

Törvénykönyvek, paragrafus, az asztalon mentaszínű dossziék – ha nem ülne itt apám, nem lógna felettünk, mint egy konc, a szűk lakás – benne nagyanyám, ahogy utolsó napjaiban a konyhában, széken aludt – hogy kié legyen, talán itt maradnék, mint a sarokban nagyra nőtt fikusz. *Nincs fellebbezés* – apám vakon, mint Oidipusz.

A VENDÉG

Álmomban nagyanyám vörös, bársonyborítású kanapéja hozzánk került, az ajtó mellé. Kikeltem az ágyból, hallottam apámat hazajönni, üdvözölte anyámat. A kanapé nem tűnt fel senkinek. Álltunk a jelenetben, szótlanul, vártuk, hogy történjen valami, néztem anyámat, hátha sírni kezd, és apámat, hátha most beszél, a címünket sem tudta eddig.

A vendég háta mögé nyúlt, elővett három színes-csíkos porolót, egyet-egyet a kezünkbe adott. Nem kérdeztünk semmit, csak felléptünk a hatalmas kanapé sarkaira, és mint a cirkuszi artisták, fél lábon, nyújtózkodva, talpunk a vörös bársonyba süllyedt, pókhálózni kezdtük a plafont, a sarkokat. Apám végül leszállt, megköszönte, és kilépett az ajtón.

**TOMAJI
ATTILA**

SEMMIÁGON

Apák szemére gondol, mind azt mondja,
egyedül vagyok, fiam. Az övé itt hagyta
a várost, szőlőjét gondozta (bort sose
ivott), esténként bevezett a Badacsony
sötét hegye alá horgászni (halat soha
nem evett), anyja ilyenkor már aludt,
arcát ahhoz szorította volna, ki nappal
kerülte őt, pedig szívverésük felgyorsult,
ha a mondat így kezdődött, *emlékszel?*
Apja hiába látta, hogy az éjszaka arca
alatt minden úgy van, ahogy lenni tud,
ha szájában összegyűlt élete keserű nyála,
a család kifosztása, évek füstje, korma,
a semmi ágán fészkelő szív aritmiás
dobogása, s gyötörhette a kádba merült
pálca emléke is, amivel gyereket ütni jó,
mert nem törik. (A kora reggel beáztatott
bot estére megduzzad, merevségéből
sokat veszít, ez növeli hatékonyságát.)

S a fiúban mi maradt? Félelem, mi elvette
fél életét. Ha túlzónak tartod a szavakat,
nézz a szemébe, látod, ahogy apja veri az
ujjbegyét, mert rágja a körmét, veri, ha rossz
jegyet hoz haza, veri a fejét, mert égve hagyta
a folyosón a villanyt, ha ügyetlenül hazudott,
ha betörte az ablakot, s láthatod azt is, ahogy
éjjel megáll ágyánál, nézi, s ó retteg, alvást
mímél, nézz a szemébe te is, már nyitva van.
Sose tudja meg, mi a büszkeség, mégis mindent
újrakezd, puha parancs suttogja, lélegezni,
futni kell, kiinni az életet, a harmatot a levélről,
figyelni a madarak hajnali énekét, ezt a keserű
kromatikát (nyárig minden titkukat elmondják,
aztán elhallgatnak).

Nézi a túlpártot, a meztelen vizet, látja benne arcát annak, aki ütötte, de hidd el, maradt szava a boldogságra, ragyog, ha felér a hegygerincre, vagy kezét a tóba mártja, boldog, mert hallja a szólító szerelem hangját, forog a legszebb szem örvényében, s ha a félelem horga gallérjába mégis beakad, eltépi magát, s kérdi: az első csók, amitől retteg a kamasz, s januárban a cinke első éneke nem ugyanaz?

LACKFI JÁNOS

I regényrészlet I

DERENGŐ GOMOLY

Főtisztelendő elődömnek, Laky Jánosnak egyházmegyei mesterkanonokká történt előléptetésével én, Bartal József, főpásztorom parancsára az elárvult ikvai plébániát elfoglaltam. Miután a püspöki palota kápolnájában hűségeskümet letettem, ömenciája tisztségembe kánonilag beiktatott.

1913. november hó 4-én a közeli vasúti állomáson a politikai község és az egyház-község ünnepi küldöttsége fogadott. A szeszélyes női kalapok erdeje és a komoly férfiföltözetek látványa elégedettséggel töltött el. Mi vegyült még bele ebbe a mellkasomat felforrásító érzésbe? Apró szűrást éreztem, amint eszembe jutottak szüleim, a feketére dolgozott kezük, megaszalódott arcuk, a roskadó házfedél, melyet utóbb levertem, s a helyi mesterekkel tisztas ácsolatot tornyoztattam helyébe.

Némi elégtétel benne, hogy portájukat még a zsíros tokájú Ebei Géza is megsüvegelte, s parolára nyújtotta szőrös mancsát. Én pedig, tudván, mint keserítette meg évtizedeken át drága szüleim életét, legszívesebben képen töröltem volna, de Krisztus urunkra és a falu szájára tekintettel a kéznnyújtást elfogadtam.

Apám-anyám hány, de hány napot, hetet, hónapot kapált, aratott, szedett markot, törte a címert, fosztotta a csuhét, gazolta a kertet, etette a jószágot, ebbe vástak belé csontjaik, ebbe keseredett belé a szájuk szeglete. Igen, nemesít a munka, csak ugyan, ha mértékkel, elégedettségre, sajátjában végzi az ember, s nemtelenít, ha hajcsárolva, más kövér földjein kénytelen görnyedezni élethosszan, anélkül hogy egyről a kettőre juthatna.

Mindamellettnél felneveltek engem becsületben, s taníttatni adtak, holott ésszel fel nem érték a stúdiumok hasznát s javát, csak felemelkedésem lebegett szemük előtt. Sándor bátyámnak pedig örökölni adták a maguk munkáját s életpálya-kilátásait. Szép család jutott neki, édes kicsi gyerekek, ha nem is mindenben egyeznek Erzsikével, aki módosabb családból való, s gyakorta pittyeszti száját a mi szegényszagú szokásaink felett. Érettük szüntelen imádkozom. Megértést, összhangot, létörömöt adjon nekik

a szeretet Istene, ha már én semmit nem adhatok. Fohászaimon kívül. Sándor borzasztó büszke, kényes, nem kell neki papféle alamizsnája, ne játsszak előtte nagyuraságot. Egyszer háta mögött juttattam Erzsikének támogatást, de bátyám kiszimatolta, s éppen csak meg nem ütötte feleségét. Tán meg is ütötte volna, ha az nem fenyegeti meg már a kezdet kezdetén, hogy ha egy ujjal talál hozzáérni, gyerekestül visszafut a nagygazda apjához, s az ura többé színét se látja. Mert övéle nem volt úgy bánva sose, mint a béresjányokkal, az ő bőre nem szokta a meggyfa pálcát, sem arca a csattogó férfitenyér nyomát. Mint a hímes tojást, óvták, Sándor bátyámnál jobbat szántak neki, mikor azonban oly igen szerelmes lett, meglágyultak a szülői szívek. Holott tartottak erősen a szegényparaszti rokonságtól.

Mintha csak válasz lenne gondolataimra, nyakamon megroppant a frissen keményített gallér, eau de Cologne-om illata orromba csapott, gyerekként alkalmasint mennyeknek éreztem volna, hiszen még a levendulaszappan zamata is megmámorított, midőn csutakoltak velem a húsvéti nagymisére készülőben. Honnan jöttem, s hova jutottam... Kénytelen erre gondoltam ott, az érkezés helyén, hol hordárok kétkerekű taligái hevertek a léckerítés mentén, s a közelben szivaroztak maguk a sapkás toloncok, várva az utazók bőröndjeit, melyeket két kezükkel lavíroznak célba némi fizetség fejében.

Nem világias kevélység-e így elmerítkezni a férfiparfóm kellemében? De hát nem azt mondja-e Pál apostol, légyünk Isten jó illata a világban. Miért is emlegetné, ha az illat mindenestül kárhoztatandó hiúságnak tűnne az Úr szemében? S nem elfogadta-e maga Jézus urunk, hogy fejére az egész házat betöltve illatozó kenetet öntsön egy botor asszony? Pedig tanítványai ráförmédtek a fehérszemélyre, inkább a szegényeknek adták volna a drága fűszerszámok árát. Nos, szegények nyilvánvalóan lesznek itt is vélünk, nem fukarkodunk az adományokkal, most azonban eláraszt a mosdottság jó érzése. Bár a külső tisztaság a belsővel közel sem azonos, előbbi aligha véletlenül adatott nekünk ünnepi tartozékul. Mint lennének képes érzékelni szurtosan, csapzottan a mostani pillanat megújító kegyelmét? Nem azért, mintha Isten ne tudna akkor is újraszülni, ha mocskokkal vagyunk borítva... Megtette Jónással, Mózással, sokakkal. Milyen más azonban, ha tisztán tartott hely gyanánt, kitakarított templomként állok elébe, nem feledve, milyen parányi, rútságban fogant féreg vagyok, s milyen az ő dicsősége, hogy ebből a napvilágra kirántani engem, méltatlant, méltóztatik! Urak és asszonyságok szálltanak le velem egy időben, fogadja őket cselédség, gyermekek, rokoni sokadalom. Tollas kalapok, villogó mandzsetták, kipedert bajszok, befodorított hajak, arcot sejtelmesítő fátyolok, faragott fejű sétabotok.

Fényes gerendák, nemrégén mázolhatták az állomást, jó karban van, tetszetős, illik a szokatlanul verőfényes novemberi naphoz. A vasútiak tisztelegnek, a fogadóbizottságban izgatott és fontoskodó arcok, nem kétkem, hogy kíváncsian tekintenek elébem, ugyan mi szél hordta ide ezt a papocskát, gondolhatják. Könnyű lesz-e velem kijönni, sárkány leszek-e, oroszlán vagy csak terelgethető báránka, nem tudhatják, mi lakozik bennem. Friss eső szaga, füstszag, bőrkesztyűszag, esernyőszag, bőröndszag, suvickolt cipők szaga, vasúti ozsonnák kövér szaga. Disznóólak is lehetnek a közelben, azok ordas szaga is iderúg-tat. Elkényesedtem tán a primási s papneveldei közelségekben. Kétségtelenül az ember felemelkedésre van teremtve. Persze ha kezembe nyomnák a ganajozó vellát, nekilátnék emberesen, alighanem bírnám még a tempót a napszamosokkal, ha elpuhultam is. De számít ez bármit a köztünk lévő Isten országa szempontjából? Hogy valaki selyempárnák közül vagy darócból lép majd a mennyei Jeruzsálem aranyutcaira? Ha közlőrl szemügyre

vesszük Jézus életét, aligha képzeljük a keresztény embert palotába, sokkal inkább a jászol mellé, utak sarába, porába, halszagú kikötőkbe. Igaz, Megváltónk az előkelőktől se viszolygott. Kik őt vagyonukból eltartották, módos asszonyok voltak. A dőzsölő vámosokkal és más nagyságokkal éppoly szívesen ült egy asztalhoz, mint bárki más emberfiával a legnagyobb nagyságosabbakig. Ebben is lesz itt módom, hiszen a tanyákon, alvégeken igencsak szánandóan tengnek az ikvaiak, rászorulva minden irgalomra.

– Elmerengett, atyám? – kérdi gunyorosan jövőendő káplánom, Imre.

Mintha csak tudná, hogy időnkint fejben, önmagamnak prédikálok. De hát a hithírnök első publikuma vajon nem magamaga-e mindannyiszor? Hogyan is győzhetném meg hallgatóságomat, ha nem vagyok meggyőződve igazamról? S hogyan legyek meggyőződve igazamról, ha nem tettem próbára önnön bensőmben először?

A település határán lévő keresztnél iparosok küldöttsége fogadott, és a helységben szokásos ünnepi megnyilvánulások között a helybeli plébániatemplomhoz vezettek. Itt Perczel adminisztrátor fogadott, és rövid beszéddel üdvözölt. A kétfelől sorfalat álló elemi iskolások között a templomba vonulva a szószékről rövid beszédet intéztem az egybegyűlt néphez, elébük tárva lelkipásztori hivatásom elveit és kötelességeit, melyek szerint a plébániát vezetni szándékozom. Szilárd elhatározásom rendet és frissülést hozni, megújítani kegyszereket, szokásokat, liturgiát, megerősíteni a szíveket, visszafogni mindazt, ami káros és ártalmas, és az isteni eszméktől elvonja az ébredező lelkeket. Ha csősznek jöttem volna, s a határt kellene vigyáznom, mily nagy figyelem lenne szükséges ahhoz a feladathoz, hiszen akár éhen is halhatnak családok gondatlanságom miatt. Nem kell-é még körültekintőbben eljárnom, ha nem időleges, hanem örök életek forognak kockán?

Beszédem közben röpké pillantást vettem Imre káplánom arcára, s megint ugyanazon gunyor kifejezését kaptam rajta. Jó lesz ennek végére járnom, ő első benyomásaim alapján alighanem megrögzött realista, s mint ilyen, kiválóan hasznomra lehet egy s más dologban, ám talán más dolgokban kevésbé tud majd eredményesen eljárni. Márpedig nem helyes összezavarni az emberek lelkét a tekintetben, mit veszünk komolyan az Írásból, s hol engedhetünk természetes hajlamaiknak, melyek nem feltétlenül a gonosztól valók. Kényes húzd meg-ereszd meg játék az ilyesmi, s ha cinizmussal rálegyintünk, egykettőre elvész minden hitelünk. Hogyan vehetnek bennünket komolyan mások, ha mi nem vesszük komolyan azt, amire életünket feltettük, s csak úgy színleg, tessék-lássék módra, látszatokhoz ragaszkodva végezzük missziókat.

Segíts meg, drága Uram, hogy ne holmi socialis ítéletek befolyásoljanak e tárgyban!

Imréről azt hallottam, grófi család sarja, s meglehetősen nemtörődöm módra értelmezi egyházbéli kötelezettségeit. Világiasan együtt vadászgat a helyi mágnásokkal, casinóba jár, nagy kártyás, bálokon nemritkán polgári ruhában táncol. Amit pusztán külszínből elítélnem helytelen lenne, de együttvéve talán nagyon is egybefüggő jelei egy crisisben lévő, meghasonlott lélek harcának önnön azonosságáért, melyet pedig csak Teremtője közelségében nyerhet el. Okvetlenül jobb viszonyba kell bocsátkoznom Imrével a felületesnél, hiszen egy egész plébánia sorsa áll vagy bukik egyetlen elbukón. Szükséges, hogy botrányok legyenek, de jaj a botránykeltőknek!

Mily könnyű annak (magam is számosat láttam ilyet, akár a papneveldeben, akár egyházi körök magasabb régióiban), ki jelentéktelenre veszi a küldetést, társadalmi állásnak, elért rangnak, s légiességnek tekinti saját méltóságát. Mintha nem a tékozló fiú atya terítette volna

reá, eleve méltatlanra, a fiúság aranyhímzéssel nehéz köntösét, hanem csak afféle divatos szabású egyenruházat lenne, melyet jobb híján magára ölt.

Elvégre valaminek lenni csak kell, s akkor már oly mellékes, hogy tanári talárt, papi habitust, jogászi klepetust viselünk futó e világi létezésünk során. Ennyi lenne, Imre? Vagy tévedek, s lángolóbb vagy legbelül, mintsem mutatod magadat? Van, hogy a gúnykedély csupán külszín, az elegancia egy neme, s nem repedés az elhíváson vagy rothadás a nemességén.

Litániához a nővérek kórusa szolgáltatta a népéneket. Az apácáknál szokásos tiszteletadással köszöntöttek mint gyóntatójukat, igazgatójukat és plébánosukat. Ellágyulva néztem a teljességgel odaszánt élet ráncaival és szarkalábaival ékes arcokat, mind mögött küzdelmek sora, megvívott csaták sora. Vajon mi vár rám, ez a szentséges baromfiudvar csupa angyali segítőt jelent majd utamon, vagy az asszonyszemélyek körében nem ritka kibeszélés, intrika gáncsolja majd jobb igyekezetemet? Alighanem e kettő kísér váltakozva. Mindenesetre el vagyok szánva, hogy ráncba szedem új illetékességi körömet, kicsiny birtokomat, hogy visszaszerezzük a katolikuság oly gyakran elvesző szellemi súlyát az itteniek életében. Ha az egyházi ünnepkörre nemcsak mint díszletre feszül fel az emberélet, hanem tartóváz gyanánt működnek annak tartalmai, akkor föld és ég közti áramlásokba beágyazódott, jóra éhező tömegek népesítik majd ezt a tájat.

Másnap megérkezett a kerületi alesperes, és megtörtént a plébániajavadalom átadása. Száraz, fanyar ember, keserűség kicsiny ráncaival szája szegletében, alighanem emésztési gondok gyötörhetik, vagy éppenséggel hivatala felgyülemlett terhei tették ily aszketikusan aszalódottá. Egy adott pillanatban legszívesebben felugrottam volna, és megölelem őt, annyira magányosnak tűnt méltóságába bátyázottan. De tudom sziklaszilárdan, hogy ez esetben rettentő idegenséggel, akár még felháborodással is tekintett volna érzelmi túlházásomra, mint állapotunkkal össze nem férőre, mint holmi rendetlen vonzalmak tükrére. Pedig ha tudunk a Szentírás sorai közt olvasni, látjuk, hogy Jézus és az övéi olykor nagy hévvel összecsókolják, megdögönyözik egymást, felszabadultan, hálával csordultig telten, ahogy az a mostoha körülmények közt egymásra utalt keleti emberek vérmérsékletéből akkortájt ily természetszerűleg fölfakadt.

Meg kell tanulnom fegyelmeznem belső hevüléseimet. Pontosabban Isten felé irányozni azokat, ki egyedül nem érti félre testvéri szándékaimat e földön. Hiszen ha fivéremként s nővéremként ölelem az embereket, ahogy Szent Ferenc vont a magához a világot s minden élő, hát legjobb esetben is megveszekedettnek, felibe vagy egészen tébolyultnak fog tartani ez a hideg kor. Pedig mi egyéb a mi örömhírünk, amit szépen csengő szavakkal, de gyakorta oly kevés szenvedéllyel hirdetünk, ha nem az, hogy Isten meg akarta ölelni a földet s lakóit, s ezért fiát nem habozott megölelni is akár elrettenthetetlen szeretetében.

December 20-án saját költségesen egy fából készült betlehemet rendeltettem 30 alakkal 360 koronáért, s a Szent Anna-oltáron a hívek részére elhelyeztem. Bevezettem a nővérek kápolnijában az éjféλιi szentmisét. Szilveszter napján az ünnepi hálaadás alkalmával első ízben volt szentbeszéd.

Senkinek nem tetszik a helyi notabilitások közül az az ikvai szokás, hogy az új esztendő tánccal kezdik... Mégis, minden erőmet megfeszítve sem értem ebben célt. Isten segítségével a jövőben talán szerencsésebb leszek. Nem önmagában a tánccal van baj, inkább elkorcsosult változatával, mely az évkezdetet s évzárlatot nem megszenteli, hanem a szaba-

dosság bírvaó orgiájává avatja. Elnézzük az önfeledetten forgó, szíves párokat, s tán arra juthatunk, hogy az iménti megjegyzésem erős túlzás, holmi papocska sápatag irigysége az ifjak ártatlan multságára, csak mert őt abból hivatali állása mintegy kirekeszti. Sarkos megállapítás, még akár igaz is lehetne. Csakhogy erkölcsi és időbeli következésében érdemes megsemlélni mindazt, amit látunk, nem pusztá önvalójában!

Márpedig a hűtlenség és a házasságon kívül amúgy is nagy számban születő gyermekek sokasodása felé vezet ez az út, csak az nem veszi észre, ki látni nem akar. Küzdeni fogok, s tán nem is eredmény nélkül, hogy esztendőnként annak kezébe helyezzük vissza, akitől kapjuk, s aki azt teljes életre, nem múló élvezetre, nem alkalmi kötésekre, nem sok fájdalmat szülő szabadosságokra szánta. Vajha megértenének a most oly ellenséges, rám prüszkölő, középkori szigort emlegető szervezők is, kik amúgy nem holmi pokolfajzatok, csak nem hajlandók végkövetkezéseikben nézni a dolgokat. Minap egyikük utamat állta szokott esti sétám alkalmával, s kezében fogván sétapálcáját, mellyel másik tenyerébe csapdosott, fenyegetőleg közeledett felém. Szavában kifogástalanul udvarias volt, amint kérte, álljak el aknamunkámtól, s ne hátráltassam a mondott táncos multságot. A bottal való csapdosása, előrehajló testtartása, feszült toporgása azonban szembetűnően ellene mondott beszéde szelídségének. Gondolta, ha akarok, értsek belőle. Elhültem. Képes lenne tettleg ellenem szegülni, esetleg sérülést okozni nekem, pusztán hogy ezt a hacacárét nehogy vétómmal illessem? Itt hagy vérbe fagyva netán a téli utcán? S mit remél? Hogy senki sem látja meg? De hiszen az én szavam eréllyel esik a latba! Azt hiszi, nem merem rendőri útra terelni az ügyet, szívjósból vagy erélytelenségből?

Már akkor többre becsültem azt a fiút, ki a mise után jött reklamírozni, s felhozta ellenem érveit:

– De már akkor, plébános úr, ne is kocsikázzunk, mert hiszen Zsiga bátyám nemrégiben kocsia alá zuhant, s azóta habzó szájjal ül csak a karszékeében, még jó, hogy egyáltalán megmaradt elevennek. Vagy csépelni se csépeljünk a masinával, hiszen a nyáron is beleesett a Herencsárék lánya, és már csak a darabjait szedegették össze, hogy eltemessék. Ugyanígy vetné ki az ablakon tisztelendő atya a tánc elevenítő erejét, lélekjobbító vígságát, csak hogy meg ne történjék a túlpezső vérnek jóvoltából az az egynéhány sajnálatos eset, melyek eleven vagy holt angyalkákat eredményeznek.

Tetszett nekem a fiú odaszántsága, merészsége, még ha nem is egyeztem vele ezen a téren.

Január harmadik napján szentségekkel ellátva meghalt Pásthly Rudolf özvegye, akinek végrendeleti tanúja voltam. Egyebek között a plébániatemplomnak 10.000 koronát hagyott, az apácáknak is számos összeget Első Magyar Hazai Kötvevényekben. Lelke nyugalmáért mondatott misékre az örökösök által kétszáz koronás alapítvány tétellett. Sokféle mendemondák járnak errefelé az elhunyt viharos ifjúkoráról. Tán igaz, tán nem, nehéz elképzelni a szikkadt bőré, elkínzott tekintetű özvegyasszonyról a sok vásottságot. Az emberek szeretik jártatni a nyelvüket, s különbnek hinni magukat bárkinél, akit bemocskolhatnak.

Nem vélem ugyanakkor, hogy ne lennének bűnei épp a gazdagoknak, hiszen arra alkalom bármely életkörülményben kínálkozik. Nem törnék pálcát senki felett, nekem sem könnyű viselni a packázásokat, túrni a nőtlenség szolgáltatata kínzó hiányérzetet. Betölthetném alantas módon ezt az űrt, megannyi úriember sertepertél a parasztporták környékén alkonyattájt, kevés az a nehéz sorsú lány, aki visszautasít némi készpénzt, kis ékszer, aranyat

holmi kedvezés fejében. Messze van az Úristen, hisszük ilyenkor, s aztán hátha behunyja fél szemét, ha amúgy neki tetsző életet élünk, s fennen papoljuk az ő mennyei dicsőségét. Nem addig ám, hiszen Krisztus maga mondta, jobb kivájni szemünket, levágni kezünket, mint lelkünkben kárt szenvedni ezek miatt!

Magam hangsúlyt fektetek arra, hogy megintsem egyik-másik uraságot e tárgyban, akár gyónási körülmények között is. Persze, legtöbbszörre gúnyt és megvetést aratok, éreztetik, hogy parasztfattyúnak tekintenek, aki bár felkapaszkodott az uborkafán, nekik nem uruk. S nem is akarnék parancsolgatni, csak kissé meggondolásra készíteni őket ama másik Úr felől, kinek elszámolással tartoznak. Nem is annyira az üzleti egyezség miatt szorgalmazom ezt, amelyet Istennel kötöttünk, bár azt sem kicsinyellem. Főként, akinek sok adatott, attól mily rút hálátlanság mindezt kicsapongásokkal s kilengésekkel viszonzni, azzal sem törődve, hány másnak az életét dönti romba az efféle úri packázás önmagában, s külső látványa, példája által is. Megértem én, minél több a kincse valakinek, annál több alkalma is kínálkozik a rosszra, mit könnyedén megvehet magának. Mindazáltal magam hamarébb felmentem a nincstelent, kit megnyomorított testi-lelki körülménye, kilátástalansága sodor a bűnbe, mint azt, ki önnön jószántából táncol belé kéjesen. Aligha énnekem kell bárkit megítélni, avagy elítélni, sóhaj ez csupán, óhajtás, magányos imaóráimon a Teremtő elé vivendő. Az elhunyt nagyasszony temetése a következő vasárnap történt a templomból, nagy közönség részvételével, két áldozópapom segédletével. Kiskanásztól alispánig tiszteletét tette az eseményen a község apraja-nagyja, s utána a gyászolók jóvoltából bőséges lakomára vártak boldog-boldogtalant. Többen is rosszul lettek a nagy, kövér káposzták mértéktelen élvezetétől, nem lévén szokva efféle kiadós étkekhez.

Szokásommá vált esti sétára indulni, hálát adván a napnak minden megpróbáltatásaiért s áldásaiért, egyszersmind keresztül-kasul bebolyongván a gondjaimra bízott utcákat. Tudván, kinek hol s miként szorít a cipő, végigfohászkodom ilyenkor az egyes házakat is. Emitt a rossz termés miatt egyre kisebb a kicsiknek és nagyoknak jutó komiszkenyér adagja. Amott a jószágot emésztette el valami lehetetlen kórság, s az egyetlen tehénke teje híján korognak a gyomrok. Itt iszákos az apa, pedig derék ácsmester lenne, ég a munka a keze alatt, de ki tudja, mikor zuhan le részegen egy háztetőről, keresménye pedig rendszerint ivókba vándorol, s asszonya hitelbe veszeget mindent, a boltosok jóindulatára hagyva, a csemeték rongyos kis éhenkórászok lettek. Amazokat az engesztelhetetlen gyűlölet emészti, összevesztek a sógorékkal, akik velük ferdén szemben laknak, s most minden igyekezetük, erejük s figyelmük arra irányul, hogy borsot törjenek egymás orra alá, kazlakat gyújtanak fel, földeket szórnak tele kövel, macskát mérgeznek, lovat sántítanak, pedig szép darab földje van mindkét családnak, s élhetnének gondtalan. Olykor szinte szétfeszül a szív a kintől. Miként segíthetnék szóval, támogatással minden egyes nyomorúságban nyögőn, miként lehetnék mindenki orvosa? Beszédem olyan semmibe hulló, lepattan a gyűlöletről, a szenvedély bamba közönyéről.

– Nekem maga ne prédikáljon, plébános úr, már megbocsásson, nem tudja, mi az, asszony, gyerekek, élet, munka, csak üldögél magában, s pipázgat a zsíros javadalmaiban... Az uraknak akkor is terem, ha a szegények éhen vesznek.

Adni sem igen tudok, pedig jó szívvel tenném. Egyik vérig sértődik, hogy ő nem koldus, tartsam meg az alamizsnát, s adjam a vándorló cigánynak vagy drótostótnak, hisz egy- valamije maradt, a becsülete, de az pénzen nem eladó. Másiknak mihelyt juttatok, viszi a

kocsmába, s elhenceg vele, mint kell a fukar egyházfiból pénzt kipréselni egy kis pityergéssel. Rögvest nyakamon vagy három jajveszékélő család szurtos képű gyerekkaravánnal, kiknek szemlátomást meg van hagyva, üvöltsenek torkuk szakadtából, ha kandiscukrot akarnak dufla pofon helyett. S ha ennek ennyit adok, amannak miért amannyit? S mi legyen azzal, kit nem vitt rá a lélek a kunyerbálásra, de nyomorultabb az összes többinél? Legközelebb meg, ha már csak szembemegyek valamékkal az utcán, nagy hangon kurjongat nekem, hogy: – Plébános úr, adja ki a járandóságomat, ne abból urizáljon, ami Isten előtt nekem van szána...

A méltóságos és tekintetes urak rajtam mulatnak, s adomáznak torkuk szakadtából a kaszinóban, meséli nekem Imre. Lám, a bolondos papjuk asszony módjára bánik a néppel, s meg is kapja érte, ami jár. Szamárnak nézik, s bizony az is, ha nem ostorral, hanem rongy lélekkel lát neki a szegény emberrel való beszédnek. Mert az ilyesmit maguk a pórok is megvetik, s visszaélnék vele. Hiszen ismerem a magam fajtáját, nem kell, hogy a nagyurak mutassák be nekem. Hányszor láttam, milyen keserves összekaparni az utolsó pohár lisztet, az utolsó csücsök szalonnát, kanálka zsírt! S hányszor éreztem a maró éhséget, mely elveszi eszét, erkölcsi tartását az embernek, s ráviszi szinte bármire. Két töltött fácán közt, tokaji mellett ezt nagy kacajjal megítélni... Nos, gratulálok népünk nagyjainak.

Megörököltem elődömtől Miszlivetzné szolgálatait, aki méltányos díjazás ellenében úgy a templom virággal való ékítésében, mint a terítők kimosásában, a szőnyegek és a padló takarításában segítségemre van. Jószerivel az ő gondoskodásából történik minden, mi az eklézsia külső csínját érintheti. A gondnoksági munkálatok, asztalosság, egyebek tekintetében is tudja, melyik mesterhez fordulhat, kikérve mindazáltal elébb mindezekben az én véleményemet, mint felsőbbbségét. Amit kevésbé kedvelek, mint ügybuzgóságát, az a nyelve, melyet roppant szívesen köszörül a falubelieken, s mintha legfőbb erkölchatoság lenne, kíméletlen szigorral veszi célba a vélt vagy valós léhaságokat. Ezredszerre is kénytelen vagyok szemére vetni, hogy efféle beszédek engem nem érdekelnek, ha Kerekesék vagy Földiek, Pavlovicsék vagy Káldiek viselt dolgairól kívánok értesülni, alkalomadtán felkeresem őket, és személyemben kérdezek rá egyre s másra. Nemigen hajt szavaimra, hanem csak folytatja, ahol abba sem hagyta volt, hogy igen, tudniillik, plébános úr, úgy képzelje el, hogy az Illésék lánya egy utolsó rüfke, ki nem átallja mórifikálni magát egy olyan tisztos, komoly fiú előtt, mint amilyen a Tompa Andris, aki nem tehet róla, hogy egy kissé bamba, hát könnyen orránál fogva vezeti egy kellőképp kiraffinált lányzó, márpedig ez az Etus éppen olyan. Hát, ugye, mit keresnek ezek a temető környékén szürkületkor, holott se mindszentek, se halottak napja, se friss halott egyik vagy másik családban, ami indokolná az arra járást, akkor is legfennebb ha egyedül, s nem édes kettesben egy olyan legénnyel, kinek gyűrűs menyasszonya van. Hogy a Jóisten sújtana az ilyenre a kampós botjával, hogy egy életre megnyomorodjék, akkor megtanulná a leckét, kinek a jövődöbelijét próbálja elkaparintani.

Köszönöm, Miszlivetzné, arra nem is mernék rákérdezni, az ilyen kifogástalan tisztességű vénasszonyok mit keresnek éjnek évadján a temetőben, nyilván nem azért botorkálnak oda, hogy az ifjúság után kémkedjenek. Kiterelem a sekrestyéből, inkább gyűjtök magam tüzet a füstöléshöz, vagy felügyelem, amint egyik vagy másik ministráns elvégzi helyettem, mint hogy ezt a végtelenített pogány litániát hallgassam. Mintha sárral fröcskölnék be az embert, s méghozzá éppenséggel a legszentebb áldozat előtt. Miért is lakozik ilyen kettős lélek valakiben? Egy átszolgált élet és megannyi templomi közelséggel átítatott évtized után

hogyan nem képes Isten irgalmas tekintetével nézni a botladókra? El kell persze foglalnia magát, de ez a folytonos zsörtölődés kieszi a lelket, nemcsak az övét, a körülötte élőkét is. Azt sem tudom, hogy merről fogjak hozzá ezt megvitatni vele, hiszen bármely pillanatban félbeszakít, és folytatja Mississipp-i-özönű szóáradását.

Sétámról hazatérve Imrébe botlok a paplak sötét tornácán, pipázva várt rám. Tudom-e, hogy faluszerre mennyien megkapták a behívót? Cirka négyszáz ember. A rossz terméshez még megannyi munkáskéz elvonása is hozzájárul. Sokan elkeseredettek.

Ez a generáció alig hallott harangozni a hazaszeretetről talán. Holott emlékszem, kisgyerekként mi tátott szájjal hallgattuk Brozovics tanár úr elbeszéléseit a hazáért vértüket áldozó kisdobosokról s honvédnek állott gyerekekről. Égett arcomon a bőr, s legszívesebben azonmód vonultam volna a labancok ágyútüzének legsűrűjébe, iskolatáskámat félredobva. Most meg ki-ki a maga rongy életét félti, holott megjött a császári ékes parancsolat. Valósággal szónokoltam már ott. Imre mosolyogva hallgatta.

Ő is így érez, tette hozzá, s bejelentette, hogy önkéntesként bevonul a seregbe, hogy a nagyon szimpatikus trónörökös meggyilkolásáért önkézevel álljon bosszút a szerben.

Hohó, várjunk csak, kapkodtam a levegőt. Hiszen ő szolgáló pap, nem fegyverviselésre esküdött fel! Azontúl itt a plébániaépítkezés is, a falak már úgy-amennyire tető alatt, de kevés az ember, s most még kevesebb lesz, nyakamon marad az egész. Imre nem tárgított, megérti szempontjaimat, ám adjak neki fensőbbiségeként engedélyt, a püspökkel is beszélni akar. A fronton sokak lelki hasznára lenne, mikor megroggyan a harci kedv, és a kedvezőtlen körülmények beárnyékolják a szent küldetést. Nem értem tán, hogy itt csak elpuhul, bálokon szellemeskedik, ártatlanul kurizál, feleslegesen politizál, érdektelen kártyajátékkal mulatja magát? Odamenne inkább, hol most a világ vihara zajlik, ahol az élet kivérzik s a halál arat. Aggódva pillantottam rá.

Imre szenvedélyesen hadonászott pipájával. Bármit is beszélnek róla háta mögött, ne higgyek a rossz nyelveknek! Nem csinált kártyaadósságot, annál több esze van! Nem szűrte össze a levet senki lányával, hiszen szent hivatásra esküdött. És ami a leginkább szemenszedett hazugság, hogy Bánky gróf őt párbajra hívta volna. Érjem be annyival, hogy a frontra vágyik mint egyenes, tisztességes magyar ember. Eddigre az idegesen pöfékelt pipa füstje úgy elborította, hogy jószerivel csak egy hatalmas, derengő gomolyt láttam arca helyén.

VÁMOS MIKLÓS

FŐZŐCSKE

Péter úgy érezte, sokszor volt mázlija a szerelemben. Érthető, mert az élet más területein ritkán nyert, hazárdjátékban gyakorlatilag soha, még az iskolai és egyéb tombolókon sem.

Az anyja, amikor a lottót újra bevezették ebben a hazában, 1957 tájt, kijelentette, hogy ő nyerni fog, mert mostantól minden héten vesz egy szelvényt, és elképzelhetetlen, hogy ne húzzák ki az ő nagy műgonddal választott számait. Amelyeket amúgy családtagok születési dátumaiból állított össze. Péter apja – szintén Péter – jóindulatúan mosolygott, ahogyan akkor szokott, ha valaki ostobaságot mondott. Elkérte a fia iskolai függvénytáblázatát, és valamilyen képlettel (kombinatorika?) bebizonyította, milyen alacsony az asszony esélye egy szelvénnel. Péter anyja élesen ciccegett, ahogyan akkor szokott, ha valaki butaságokat beszélt: Ugyan, Péterkém, akkor majd legfölbbe két szelvényt vesznek!

Az idő tájt a lottó annyiba került, mint egy kiló kenyér. Péter anyja berendezkedett rá, hogy hetenként két kiló kenyér árért üldözőbe veszi a nagy esélyt. A nyereményeket a szocialista szerencsejáték-vállalat akkoriban maximálta, az ötös találat Péter emlékezete szerint háromszázezer forintot ért. Az anyja pontosan megtervezte, mire fordítja. Elektromos jégszekrény. Pici villanybojler a konyhába, mert náluk ott nem folyt a meleg víz, mosogatáshoz forralni kellett a vizet a gázon. Esetleg egy használt autót? A kérdőjel igazán indokolt, mert a családban senkinek nem volt jogosítványa. Úgy számolt, hogy mindezekkel az összeg felét költötte el. A többit bevágjuk a bankba, és *lassú* folytatásnak engedjük.

E derülátó mondat olyan sokszor hangzott el, hogy Péter hátát kiverte tőle a veríték. Különösen a *lassú* – legalább 3 s-sel – borzolta az idegeit. Gyanította, hogy ez azon ügyek közé tartozik, amiken nem áll módjában változtatni. Mint a szülei betegsége. Az apját a háborúban (munkaszolgálatban) szerzett szívbaj ölte meg. Az anyja bonyolult betegsége hét évvel a lottóörület kezdetét követően vált életük legfőbb gondjává. További bő két évtizedig élt az anyja, rácáfolva borúlátó orvosi jóslatokra. Ebben az időszakban már Péter feladatává vált a szelvények beszerzése, idővel a finanszírozása is. Gyatra számmemóriája ellenére az anyja kétszer öt számát fejből fújta, akár egy rövid verset. A második öt távolabbi rokonok születési dátumaiból barkácsolódott, ennek köszönhető, hogy Péternek ezek a családi adatok is az agyába vésődtek örökre.

Sajnálatos módon mindez alatt semmiféle nyeremény nem mutatkozott, még egy nyomorult kettes találat sem. Péter az anyja temetésén arra gondolt, hogy vége, soha többé nem vesz szelvényt. Az apja számításának pontosságát igazolta az idő.

Szerencsejáték helyett maradtak a házasságok és más nőügyek. Többször nősült és vált, s még ebben is mázlija volt, anyagilag sikerült talpra állnia, valahányszor egyedül maradt.

Az első válás után határozta el, hogy főzni fog, túl drága az éttermi koszt. A rántottával kezdte. Az se ment könnyen, vagy odaégette, vagy félig nyers maradt. Az anyja, amíg élt, rendszeresen nézte a Magyar Televízió első főzős műsorát. Valamilyen Margit vezette. Pétert idegesítette az a nő, mert hajviselete miatt az édesanyjára emlékeztette. Aki persze rajongott Margitért. A tévé szinte állandóan ment a „nagyszobában”, ami nem szolgált rá erre az összetett szóra. Amikor a *Főzőcske, de okosan* elkezdődött, Péter anyja füzettel és golyóstollal ült a dohányzóasztalhoz, hogy a receptet leírhasa, ez soha nem sikerült teljesen, noha Margit elmondta, igazán lassan, és a képernyőn is átúszott, föntről lefelé. Nyolcvan tájt jártunk az idő idehaza (vagy csak ekkor éppen) *lassú* folyamában.

Molnár Margit! Így hívták. Mindegy.

Péter nekilátott, hogy az egyik receptet megfőzze. Ilkovic-pecsenye. Azt az adást a frissen megnyílt Marx téri Skála Áruház étterméből közvetítették. Valaha a második világháborúban lebombázott Ilkovic büfé állott az épület helyén, innen az étel neve. Péter gyerek- és kamaszkorában üres grund volt. Az alapanyagok listája huszonnégy deka sertésszűzermével és ugyanannyi hátszínnel kezdődött.

Ekkor ő Angyalföldön élt, a Thälmann utcai lakótelepen. Az idősebb nénik Fiastyúk utcának hívták. A Lehel út sarkánál, a villamossínek mentén várta vevőit a környék egyetlen hentesüzlete. Péter kiállta a hosszú sort, hogy megtudhasa, sertésszűz sajnos nincs, nem is szokott lenni, hátszín, sajnos, szintén nincs, az néha – ritkán – szokott lenni. Jól van, tisztelt hentes. . . úr (majdnem elvtársat mondott), de akkor mit ajánl? Vigyen karajt, elég friss, válaszolta a joviális, fehér köpenyes férfi.

A nagyközértben a szükséges fűszerek közül nem talált bazsalikomot, rozmaringot és fodormentalevelet. Annyi baj legyen, franc se tudja, pontosan mi kell a karajhoz, gondolta. Az ajánlott köretet – kapos, juhtúrós galuska – már eleve föladta, jó lesz az ő sült krumplija. Véletlenül találta ki. Egy késő este vékonyra vágta a krumplit, a szeleteket a jénaiba fektette, picit olajat fröcskölt rájuk, és zutty, be a sütőbe. Később jött rá, hogy a krumplit elfelejtette meghámozni. Sebaj, így is egész finom lett, főleg mert picit odaégette, kellemesen ropogott a foga alatt.

A karaj pácolása helyett mustáros tejfölt kent rá, hirtelen ötlettől vezérelve. Bevált. Attól fogva ezt az összeállítást találta föl vendégeinek, többnyire nőknek. *Spécialité de la maison!* – mondta üdvözült arccal.

Idővel, már a huszonegyedik században talált rá a ház második specialitására, ugyanúgy véletlenül. Norvég lazacot vásárolt a Cora (jelentése: leányka) áruházban, amelyből aztán Auchan (jelentése: városon kívül épült) lett. Serpenyőben akarta megsütni. A vastag szelet egyik oldalán lévő pikkelyszerű bőrt nem sikerült levágnia, viszont a hüvelykujját majdnem. Föladta, s bedobta a vastag haldereket a serpenyőben sistergő olajba, úgy, ahogyan volt. Amint picit puhulni kezdett, a fakanál élével megnyomkodta, a lazac engedelmesen omlott elemeire a bőrrel együtt. Péter örvendezett, folytatta a darabolást, majd az átsült, forgács

jellegű morzsalékot a már megfőzött tésztába keverte. Azt eredetileg desszertnek szánta, diós-mákos szórattal. Nem baj, helyette fagyi lesz, a mélyhűtőből. Íme, az én francia lazacos tésztám! – e szavakkal tálalta. Sikert aratott, a nők cuppogtak. Dicsérték, milyen ügyes szakács, mennyire házias, némelyik meg is tapsolta, ami, ugye, jólesik az embernek. A férfiembernek. Aki beszerzett néhány szakácskönyvet szükség esetére, de mégsem azokból főzött, maradt a két specialitásánál.

Am ahogyan az adott kapcsolat túljutott a kezdeti fázison, ugyanazok a nők egyre kevésbé lelkesen ették, amit föltálat. Idővel és fokozatosan átvették tőle a fakanalat. Kiderült, hogy remekül főznek. Mint már szó esett róla, Péternek mázlija volt a szerelemben, a barátnők vidéki lányok közül kerültek ki, s előállították tájegységük ételkülönlegességeit. Nyírségi gombócot. Tiszai halászlét. Szabolcsi ürügulyást. Mátrai borzaskát. Békési lebbencslevest. Péter boldogan csámcsogott. A kapcsolat további lazulásának köszönhetően erre a nők egyre élesebben figyelmeztették.

Csak lassan érezte, hogy ez a szokásos menetrend, előbb-utóbb kiszorul a saját konyhájából, és csupán a szakítás után foglalhatja vissza magának. Nem bánta. Őneki azért nem élelcélja a szakácsművészet, csak szeret enni, ami meg is látszik rajta. Amiatt sem bánkódott, mindig akadnak jószívű nők, akik elfogadják olyannak, amilyen, testileg, lelkileg.

Ahogy idősödött – hogy ne használjunk nyersebb szót –, mintha valamelyest halványult volna a nőekkel kapcsolatos szerencsecsillagának fénye. Nem lesz ez így jó, gondolta. Voltaképp aggasztó. Eszébe jutott, hogy a főzőcske két értelemben is jelen van a párkapcsolataiban. Eleinte, ugye, főzőcskézni kell a lányokat-asszonyokat, hogy beadják a derekukat, utána lehet nekik kotyvasztani a konyhában, hogy még puhábbak legyenek. De csak addig, amíg át nem veszik a hatalmat a tűzhelynél – és egész életedben. Akkor már nem kellenek őnekik a te specialitásaid, sem az ebédlőasztalon, sem másutt. Végül huss, elrepülnek, kezdheted előlről az egészséget. Amibe azért bele lehet fáradni annyi sok esztendő alatt.

Főzőcske, de bután... hm.

Ne búsulj, biztatta önmagát. Újra egyedül tengette napjait. Inkább főzzél valami tök újat. Rögtönözve. Abból, amit találsz a jégsezkrényben (ezt se mondja így ma már senki), a mélyhűtőben és a spájzban. Vagy... ugorj le a lottózóba, végy sertésszűz és hátszín helyett egy szelvényt. Sőt kettőt.

Tudod még az anyád számaint? Igen. Hátha végül neki is igaza lesz. Mellesleg ideje volna kimenned a temetőbe. Mázli, hogy szegény anyád csak az első házasságodat érte meg. A legelejét. Így nem változhatott a kabarébeli rossz anyóssá, amire, valljuk meg, volt sansz. Vigyél a sírjára lila szegfűt, azt szerette. Apádnak pedig fehér orgonát, mert ő meg azt. Ráérsz, legközelebb jövő tavasszal virágzik. Ha netán nyersz a lottón, akár csak egy hármast, akkor száz-száz szálát.

Szerencse föll!

